

1991-2011

TAK ŠLI ROKY

Pamätnica
k 20. výročiu
založenia Slovenskej
asociácie športu na školách

POĎAKOVANIE

PodĎakovanie autorov publikácie k 20. výročiu založenia Slovenskej asociácie športu na školách pod názvom „Tak šli roky“ patrí všetkým, ktorí pomáhali pri jej spracovaní - členom predsedníctva, okresným a krajským radám, pracovníkom sekretariátu SAŠŠ, ale aj sponzorom, odborným spolupracovníkom a reklamnej agentúre Santal.

Názov knihy:	„TAK ŠLI ROKY“ - pamätnica k 20.výročíu založenia Slovenskej asociácie športu na školách
Autori:	Dr. Anton Javorka, Andrea Ristová
Odborná spolupráca:	PaedDr. Daniel Beníček, PhDr. Jozef Daník, PaedDr. Jozef Uchal'
Jazyková spolupráca:	PhDr. Alica Švelková
Grafická úprava:	SANTAL reklamná agentúra, Trnava
Tlač:	ŠOPAPRINT, Boleráz
Počet strán:	80 strán
ISBN:	978-80-970972-0-2
Rok vydania:	2011, prvé vydanie
Pôvod fotografií:	archív SAŠŠ a súkromný archív autorov
Vydavateľstvo:	SANTAL reklamná agentúra, Námestie Jozefa Herdu 1, Trnava
Náklad:	300 ks

Publikácia vydávaná pri príležitosti 20.výročia Slovenskej asociácie športu na školách.
Publikácia je nepredajná.

Marian Majzlík

predseda Slovenskej asociácie športu na školách

Vážení športoví priatelia,

počas ľudského života človek dokáže vymyslieť veľa dobrých, nadčasových myšlienok, ktoré môžu prekročiť svoju dobu. Ich realizácia býva ťažká a len málokomu je dopriate ich splnenie. Touto myšlienkou bolo aj vytvorenie nášho občianskeho združenia pod názvom Slovenská asociácia športu na školách. Vychádzala z reálnych potrieb praxe a riešila vtedajšiu situáciu v školskom športe. Ponúkla myšlienku stavovskej organizácie pre učiteľov telesnej výchovy, prepojenosť na iné subjekty pôsobiace v športe, napĺňanie olympijských myšlienok a výchovu v tomto duchu. Základnou víziou občianskeho združenia sa stalo predovšetkým zameranie na žiacky a študentský šport. SAŠŠ zabezpečovala komplexné, efektívne, cieľavedomé a koordinované pokrytie pohybovej činnosti mládeže v kohézii s výchovou a vzdelávaním v školách a v rôznych športových subjektoch.

Šport ostáva v tejto forme vnímaný ako životná filozofia, príležitosť pre udržanie zdravia súčasnej aj budúcej generácie. Prepojenie výchovy, vzdelávania a športu sa stali dôstojnou alternatívou miliardovým investíciám do konzumného spôsobu života. Snahou SAŠŠ sú hodnoty zdravia a zdravého životného štýlu v rôznych rovinách, v rôznych etapách života aplikované do bežného života. Vieme, že každé pohybujúce sa dieťa, žiak alebo študent nemôže byť reprezentant Slovenskej republiky, ale môže mať hodnoty zdravého životného štýlu pevne zakorenené, interiorizované v sebe a riadiť sa nimi v každodennom živote.

Uplatnením spomenutých princípov a východísk v praxi SAŠŠ tvorí veľmi silný, hodnotovo orientovaný systém na športové aktivity. SAŠŠ pokryla celé spektrum športov, vytvorila orgány v rámci celého Slovenska. Zabezpečila efektívny spôsob metodického riadenia v športe. Dokáže pružne reagovať na potreby praxe, riešiť vzniknuté problémy a zabezpečiť aplikáciu nových požiadaviek. Celá organizácia práce, realizácia dohodnutých hodnôt je postavená na dobrovoľníctve ako na základnom princípe v športe.

SAŠŠ spolu s Ministerstvom školstva vedy výskumu a športu gestorovala celé spektrum športov, reálnu možnosť širokého zapojenia sa do pohybu. Každé dieťa mohlo zažiť úspech, nájsť si v ponuke takú pohybovú aktivitu, na ktorú má predpoklady. Bol to výrazný motivačný činiteľ. Aktivita školy a hlavne učiteľov telesnej výchovy bola oceňovaná pri vyhodnotení činnosti škôl v zapojenosti do súťaží, úspechov v súťažiach a olympijskej výchove - ocenenie „Škola roka“. Ak chceli učitelia telesnej výchovy uspieť, jediným spôsobom bolo nájsť

každému dieťaťu pohybovú aktivitu. Takýmto sekundárnym, ale veľmi efektívnym spôsobom dochádzalo k realizácii dohodnutých hodnôt medzi SAŠŠ a Ministerstvom školstva vedy výskumu a športu a to priamo v čase vyučovania.

V mnohých prípadoch dochádzalo k významnému zblížovaniu pri spolupráci s ostatnými subjektmi ako napríklad s centrami voľného času. Centrá sa stali integrovanou súčasťou SAŠŠ v mnohých krajoch a bez ich účasti si realizáciu športových podujatí vieme len ťažko predstaviť. SAŠŠ svojím poslaním šíriť a šíri radosť a šťastie.

Nemôžeme vymenovať množstvo ľudí, ktorí sa podieľali na tvorbe histórie SAŠŠ, ale môžeme spomenúť jednu z najvýraznejších osobností posledných rokov našej organizácie Dr. Antona Javorku. Svoj život, energiu, schopnosti spojil so SAŠŠ a venoval jej podstatnú časť svojho života. V tomto roku oslavuje významné životné jubileum. Z tohto dôvodu mu úprimne ďakujem za jeho prácu, za vytrvalosť v pomyselnom maratóne rokov, ktoré spojil s prekonávaním rôznych prekážok a vytváraním podmienok k úspechu. Prajem mu do ďalších rokov veľa zdravia a aby mu vydržala nezlomná vôľa športovca.

Na záver chcem poďakovať všetkým, ktorí stáli pri zrode našej SAŠŠ-ky, pomáhali jej rásť a profilovať sa. Zároveň chcem popriať všetkým veľa úspechov a radosť z práce v nasledujúcich rokoch.

PREDSLOV

Pred dvadsiatimi rokmi z iniciatívy početnej skupiny učiteľov telesnej výchovy a za neprehliadnuteľnej podpory vtedajšieho Ministerstva školstva SR vznikla na Slovensku nová organizácia - Slovenská asociácia športu na školách (SAŠŠ). Udialo sa to 3. júla 1991 na USTANOVUJÚCOM SNEME v Bratislave a s nádejou, že novovzniknuté občianske združenie - ako to povedal prvý prezident SAŠŠ Ján Gabryš - „rozvinutím kvalitnej dobrovoľnej činnosti v prospech detí a mládeže sa v krátkom čase stane významnou súčasťou nášho spolkového telovýchovného a športového hnutia!“

Ak by sme s odstupom dvoch desaťročí mali zhodnotiť „proroctvo“ tohto skvelého, múdreho a zároveň mimoriadnou skromnosťou obdareného človeka, stačilo by nám veľmi stručné - STALO SA! Za týmto výstižným zhodnotením sa však skrýva obrovské úsilie stovák nadšencov slovenského školského športu, ich úžasné nadšenie a nezištnú obetavosť. Húževnatosť s akou sa borili s rôznymi nástrahami a prekážkami je priam obdivuhodná. Možno práve to bol rozhodujúci moment aj pri prekonávaní nepriazne, ktorú nám viacerí dali do vienka už pri zrode SAŠŠ. A zrejme bude hlavnou „zbraňou“ aj v súčasnosti, kedy najvýznamnejšia organizácia školského športu v histórii Slovenska bojuje za svoje neodškriepiteľné práva.

Výsledky tohto úsilia sú viac ako očividné. Nakoniec objektívny čitateľ spoznajúc fotky môže posúdiť sám. Hneď na prvom mieste treba spomenúť v Európe ojedinelý systém školských športových súťaží a v ňom typicky SAŠŠ-kárske špecifiká, ku ktorým možno zaradiť Školské dni športu, Memoriál Márie Zavorskej, futbalovú Liga Majstrov a viaceré ďalšie. Konceptne sú riešené súťaže učiteľov a ďalších zamestnancov v školstve vrcholiace už tradične Olympiádou školských pracovníkov. Tá pred rokom napísala už svoju trinástu kapitolu v nádeji, že po nútenom prerušení budú nasledovať ďalšie. Najúspešnejší športovci z našej „učiteľskej“ olympiády sa pravidelne zúčastňovali medzinárodných majstrovstiev školských pracovníkov, odkiaľ takmer vždy prichádzali so sprškou medailí. SAŠŠ v jednom prípade medzinárodný šampionát dokonca aj zorganizovala - a to veľmi úspešne. Udialo sa to v 1997 v Nitre.

Čulé sú tiež kontakty SAŠŠ so zahraničím predovšetkým na pôde ISF - nielen účasťou slovenských školských reprezentantov na medzinárodných majstrovstvách ISF a ďalších podujatiach s medzinárodnou účasťou, ale aj aktívnou prácou v orgánoch a komisiách ISF a najmä organizovaním svetových šampionátov študentov na Slovensku. Doteraz ich SAŠŠ zorganizovala šesť - v Banskej Bystrici (atletika Pohár J. Humberta), Komárne (volejbal), Senci (stolný tenis), Pezinku (orientačný beh), Trenčíne (florbal) a Liptovskom Mikuláši (cezpôlný beh).

Nie náhodou sme „v rejtingu“ ISF zaradení ako

mimoriadne dôveryhodný a viac ako spoľahlivý partner. Aj to bolo dôvodom, prečo sa pi prvý raz na Slovensku (v Piešťanoch) v roku 2010 konalo zasadnutie Exekutívy ISF. Pri hodnotení medzinárodných vzťahov SAŠŠ nemožno opomenúť aktívnu prácu pri rozvíjaní kontaktov medzi organizáciami školského športu v rámci krajín V4. Bola to práve SAŠŠ, ktorá iniciovala všetky doterajšie stretnutia ich predstaviteľov. Pilotným projektom v tomto smere sú dve medzištátne stretnutia reprezentácií školského športu medzi Slovenskom a Českou republikou.

Neodškriepiteľný je podiel SAŠŠ na rozvíjaní olympijskej výchovy na Slovensku. Jej dlhodobý program zaraďuje najvýznamnejšiu organizáciu školského športu na Slovensku takpovediac k oporám Slovenského olympijského výboru. Vrchol pomyslenej pyramídy Kalokagtaia, ale aj Gaudeamus Igitur rezonuje v medzinárodnom olympijskom výbore.

Výpočet výsledkov a úspechov zo ročnej cesty SAŠŠ by bol príliš dlhý - ak by sme ho chceli mať úplný. Dalo by sa napríklad hovoriť ešte o vybudovanej riadiacej štruktúre v oboch rovinách - horizontálnej i vertikálnej, o pravidelne vydávaných periodikách, ale aj o tom, že niekde v polovici tejto etapy sme sa podujali na realizáciu takých projektov, akými sú Prázdninové školské dvory či neskôr Otvorená škola.

A tak je tu čas k bilancovaniu, ale aj k oceneniu významného počinu zakladateľov Slovenskej asociácie športu na školách, ale aj tých, ktorí síce - ako sa hovorí - neboli pri tom, ale v paralelnej línii a praktickej rovine nedovolili školskému športu klesnúť na dno. Boli to oni, ktorí na začiatku 90-ich rokov stavali základy systému, ktorí teraz spoločne zveľaďujeme. Je veľmi dôležité aj pre budúcnosť, aby sme jasne a zrozumiteľne formulovali princípy, podľa ktorých sa budú hodnotiť ľudia a ich činy.

1990-91

TAK ŠLI ROKY

Učitelia telesnej výchovy na Slovensku s obavou sledujú neustále sa zhoršujúce podmienky pre športovanie detí a mládeže. Osobitne školské športové súťaže sú na okraji záujmu zodpovedných. Pionierska športová liga je už dávno minulosťou a ani v stredoškolských súťažiach sa nič dôležité nedeje. Ako spása prichádza skupina nadšencov školského športu s iniciatívou zastaviť tento úpadok a ponúknuť zmysluplnú alternatívu. Ich niekoľkomesačné úsilie výrazne podporené vtedajším Ministerstvom školstva mládeže a športu vyúsťuje do založenia stavovskej organizácie telocvikárov Slovenska - Slovenskej asociácie športu na školách. Udialo sa tak 3. júla 1991 na Ustanovujúcom sneme, ktorý sa konal v aule Fakulty telesnej výchovy a športu v Bratislave. Ustanovujúci snem zvolil aj prvý výkonný výbor SAŠŠ, v ktorom okrem prezidenta Jána Gabryša boli ešte František Chmelár, Ondrej Ováry, Vladimír Janček, Jozef Bartík, František Kucman, Ján Pyš, Jiřina Moravcová, Ján Čížek a Eva Križková.

Tento kolektív sa od samého začiatku opieral o pochopenie a najmä podporu pracovníkov už spomínaného Ministerstva školstva - Vladimíra Griegra, Stanislava Kosorína, no hlavne Františka Chmelára, ktorý bol dušou myšlienky a celého procesu jej realizácie. Ustanovujúci snem schválil stanovy, ktoré sa stali základným kameňom výstavby organizácie a dosiahnutia jej právnej subjektivity. Stanovy boli zaregistrované na Ministerstve vnútra SR dňa 13. augusta 1991.

Nezávisle na zakladaní SAŠŠ sa v rovnakom čase v Trnave sformovala skupina pod vedením Antona Javorku, ktorá pracovala na programe KALOKAGATIA.

Jej činnosť vyvrcholila prvou olympiádou detí a mládeže, ktorej názov bol identický s názvom programu vychádzajúceho zo známej starogréckej myšlienky. Práve tento program sa stal v ďalšom období základom pre formovanie systému školských športových súťaží v úzkom prepojení na výchovu, vzdelávanie a kultúru. Práve v tom spočíva výrazný rozdiel medzi obsahom činnosti SAŠŠ a všetkými dovtedajšími koncepciami.

Dať športu novú kvalitu (to je nesporný cieľ „SAŠŠKY“)

výchovy na školách odzvonilo, vraj, aby sa ušetrilo... Pričom práve telocvikári toho pre "slávu" (tej- ktorej školy robili a robia neúrekom, a nie najviac. "Spartakiády, požiarne či iné nárazové akcie tu sme chceli nahradiť pravidelnými re-

ujem aj basketbalisti, volejbalisti," dodal J. Gabryš.

"V novej situácii sa TJ a kluby zvali najviac mládež a n...

ci n...

a športu na školách. Môže pochváliť, naši zástupcov reprezentovali v Portugalsku, konal medzinárodný kros športu na školách, rovnako ako v Dánsku národný šampionát škol, že v hádzanej," dodal F. C. choloň - domácim bude thia'92... ká oly...

Školskému športu vskutku výdatne pomôžu len dlhodobé súťaže.

Ešte menej telocviku v školách

telocvikári sa nemôžu sraovať na zlu situáciu na trhu práce, v nejednom okrese ale pociťujú ich nedostatok. Akiste aj začal, Gabryš, výchovy srdcovou asociácia redsávza- vného pô-

postupne zbavuje kampaňovitosť, ale situácia vonkoncom nie je ružová: celkove doň prúdi menej peňazi ako v minulosti (aspoň sa účelnejšie využívajú?). V spolkoch už zrušili jeden mládežnícky kolektív, mnoho škôl nemá pre svojich žiakov ani na cestovné na súťaže, úroveň hodín telesnej výchovy...

rad uje medzi cieľe asociácie, pomôcť „v riešení školského športu novým spôsobom“ ale netajú ani ambície stali sa „stavovskou organizáciou telocvikárov“. V prvej fáze sa, pravda, sústreďuje skôr na budovanie systému školských a medziškolských športových súťaží s nadvážnosťou...

Dať do pohybu všetko mladé

Bratislava - „Zhoršujúca sa starostlivosť o športovanie mládeže už za pôsobenia bývalého ČSZZV, ale aj po novembri 1989 z finančných dôvodov, klesajúca aktivita učiteľmi telesnej výchovy organizovanej dobrovoľnej športovej činnosti detí na základných a stredných školách v Slovenskej republike a možnosť účasti na medzinárodnom pohári, to sú hlavné dôvody vzniku Slovenskej asociácie športu na školách v júli 1991," povedal na včerajšej tlačovej besede podpredseda SAŠŠ František Chmelár.

"V minulosti sa dával dôraz na zhora nadik-tovanú kvantitu, teraz je v popredí záujmu kvalita športového procesu, iniciatíva učiteľov telesnej výchovy organizovať také telov- chovné aktivity, pre ktoré sú na jednotlivých školách najlepšie podmienky.

Za posledný rok vzniklo už 27 okresných rád SAŠŠ. V asociácii je organizovaných 861 základných, stredných a priemyselných škôl, odborných učilišť, gymnázií, domovov mládeže, a.d. Úlohou asociácie je koordinovať a riadiť športové aktivity. Od...

päť percent dostanú okresné rady na činnosť h, a na školách. Je to napríklad aj program dlhodo- báho rozvoja detského a mládežníckeho fut- balu. Olympiády detí a mládeže už usporiada- li v 20 okresoch, v ďalších prebehnú. Finále v- bude na I. slovenskej olympiáde školského športu - Kalokagatia'92 v Trnave 24. - 27. júna.

Slovenská asociácia športu na školách je už aj aktívnym členom Medzinárodnej federá- cie školského športu (ISF). Spoločné družstvo Česko-Slovenska sa zúčastní na I. európ- ských školských športových hrách vo francúz- skom Caen (2. - 8. júla).

TAK ŠLI ROKY

1991-92

Dominantou prvého roka pôsobenia SAŠŠ na slovenskej športovej scéne bola celoslovenská olympiáda detí a mládeže Kalokagatia. Uskutočnila sa v júni 1992 v Trnave a v jej programe okrem športových boli aj kultúrne súťaže - literárna, výtvarná, fotosúťaž, ale aj súťaže z oblasti environmentálnej výchovy či súťažná prehliadka školských časopisov. Zaujímavosťou tohto podujatia bola aj skutočnosť, že v ňom v jednom termíne súťažili žiaci základných i stredných škôl - spolu takmer 2 500 chlapcov a dievčat zo všetkých kútov Slovenska. Inšpirujúcim pre súčasnosť je aj fakt, že detská olympiáda sa stala názornou ukážkou nezištnej spolupráce celého radu subjektov sformovaných pod záštitou Olympijskej spoločnosti Slovenska. Okrem SAŠŠ a organizačného výboru Kalokagatie sa na jej príprave podieľali Ministerstvo školstva SR, Slovenské združenie telesnej kultúry (SZTK), domy detí a mládeže, športové zväzy, kluby, obce a mestá. To patrí k najvýznamnejším odkazom Kalokagatie pre súčasnosť.

Trnavskej olympiáde predchádzali aj ďalšie aktivity. Významné bolo najmä aprílové stretnutie predsedov okresných rád SAŠŠ v Bratislave, kde sa konkretizovala budúca činnosť novej organizácie školského športu na Slovensku. Prizvaný bol aj Anton Javorka, ktorý prítomných zoznámil s projektom KALOKAGATIA a vyzval ich k spolupráci pri jej zabezpečovaní.

Nemenej významné bolo tiež podpísanie dohody o spolupráci medzi SZTK a SAŠŠ, ktorú ratifikovali predstavitelia oboch organizácií - Štefan Gašparík a Ján Gabryš. V júni pri príležitosti Kalokagatie bola podpísaná aj dohoda o spolupráci medzi Olympijskou spoločnosťou Slovenska a SAŠŠ - podpísaná Máriou Mračnovou a Jánom Gabryšom.

V januári 2002 vyšlo prvé číslo BULLETINU SAŠŠ, v ktorom bol zverejnený „Program detského a mládežníckeho futbalu na školách v Slovenskej republike“ (postupne sa zosúladiť s programom detskej olympiády) a „Metodický návod na usporiadanie olympiády detí a mládeže v Slovenskej republike.“

So školským rokom 1991 - 92 sú spojené aj začiatky medzinárodnej činnosti SAŠŠ. Už v marci sa výprava slovenských školských krosárov zúčastnila Medzinárodných školských majstrovstiev ISF v cezpoľnom behu. Do Portugalska odcestovali slovenské chlapčenské a dievčenské výbery. Dievčatá v silnej konkurencii obsadili štvrté a chlapci piate miesto. Pred našimi krosármi skončili len mimoeurópski bežci. Z jednotlivcov na tomto pre nás premiérovom medzinárodnom podujatí skončila

najlepšie Andrea Kvassayová z Nových Zámkov.

V apríli odcestovali do Dánska aj naše hádzanárske tímy, kde SAŠŠ a Česko - Slovensko reprezentovali chlapci SPŠ Martin a dievčatá Gymnázia Hlohovec. Obe družstvá skončili v strede účastníckeho poľa - chlapci na 8. mieste a dievčatá o stupienok vyššie. Vedúcim výpravy bol neskorší predseda SAŠŠ Jozef Bartík.

V júni sa vo francúzskom Caen uskutočnili I. Európske školské hry. Z bývalého Česko - Slovenska vycestovala na malú olympiádu jedna z najväčších výprav - 106 účastníkov, z toho 87 športovcov. Zo Slovenska bolo vo výprave 66 účastníkov, z toho 54 športovcov v atletike, plávaní, volejbale a hádzanej. Vedúcim výpravy bol Ján Gabryš. Treba ešte dodať to najdôležitejšie, že naši svojimi výkonmi (ale aj vystupovaním a správaním) nesklamali. Skôr naopak. Zlaté medaily atlétok a plavcov zo Športovej školy v Trenčíne a volejbalistiek z Gymnázia Kežmarok, ale aj bronzová priečka hádzanárovcov Hlohovca sú toho najlepším dôkazom.

V Caen sa 1. júla uskutočnilo aj Valné zhromaždenie ISF. SAŠŠ-ku a Česko-Slovensko zastupoval na ňom Vladimír Grieger, ktorý bol zvolený za člena - pozorovateľa Exekutívy ISF.

Ján Gábryš

bývalý predseda Slovenskej asociácie športu na školách

Vážení priatelia, kolegovia a priaznivci školského športu.

Pokladám si za česť osloviť vás pri príležitosti 20. výročia našej asociácie. Prihováram sa vám v mene ľudí, ktorí túto našu cestu projektovali, budovali a spravovali t.j. v mene múdrych učiteľov, trénerov, organizátorov a samozrejme aj rodičov teda tých, ktorí zohrávajú nezastupiteľnú úlohu pri výchove a zrode športového ducha, vzťahu k aktívnemu pohybu i životnému štýlu "fair play". 20 rokov trvania našej organizácie, ktoré si pripomíname, nás naplňuje oprávnenou hrdosťou za obsah i rozsah činnosti, ktoré sme realizovali. Zapojenosť škôl a ich žiakov i študentov, rozmanitosť ponuky, ale aj výsledky a výkony dokazujú, že SAŠŠ a jej komplexný program bol a je cieľavedomá a inšpirujúca telovýchovná činnosť pre všetky školy. Systém a kalendár súťaží zmenou podmienok bol vhodne inovovaný. Hnutie rástlo z roka na rok nielen kvantitatívne, ale aj

kvalitou, pričom chyby a omyly (kto ich nerobí), ktoré sa objavili, po ich náprave nás posilnili a správne nasmerovali. SAŠŠ si postupne získavala dobré meno nielen ako organizátor a realizátor školských súťaží, ale aj ako zodpovedný partner inštitúcií MŠ SR, SOV a športových zväzov. Naše výsledky zaangažovali ďalších spolupracovníkov, sponzorov a priaznivcov školského športu. To isté platí aj smerom k ISF, kde sme sa stali uznávaným členom, pravidelným účastníkom medzinárodných súťaží ale tiež úspešným realizátorom medzinárodných aktivít na Slovensku. Ako seniorovi našej SAŠŠ mi dovoľte krátkym pohľadom sa vrátiť k začiatkom nášho hnutia. Nie z nostalgie za vzrušujúcou atmosférou tých dní, ale hľadať vnútornú posilu a načerpať energiu a entuziazmus tej doby. Pred očami mi beží film pamätných udalostí 90-tych rokov. Spoločenské a iné udalosti menili zo dňa na deň aj telovýchovné prostredie a v tej riave zmien sme sa ocitli aj my učitelia so školskou telovýchovou. V zložitom súkolí meniacej sa štátosprávy sme sa rozhodli roztočiť aj koliesko školského športu. Vznik SAŠŠ po jeho zakladajúcom sneme ako jej prvý predseda si neviem predstaviť bez nezištnej metodickéj a organizátorskej pomoci „telocvikárov“ na odbore športu a mládeže MŠ SR Dr. Chmelára, výkonný podpredseda, Dr. Kosorína a Dr. Griegera. Oni nás viedli po neznámych cestách administratívy, legislatívy a iných inštitúcií tým správnym smerom. Ochota spolupracovať na tvorbe SAŠŠ nás uistila, že tento projekt má perspektívu. Do čela hnutia sa dostávali ľudia rovnakého presvedčenia, čo urýchlilo celý priebeh. Vychádzali sme z presvedčenia, že učitelia telesnej výchovy a ďalší spoluorganizátori ktorí odborne učia, trénujú, starajú sa o materiál a priestory, píšú dokumentáciu - nepotrebujú diktát štátnych úradníkov na fundované a správne organizovanie školského športu. Pritom to urobia sami s pridanou hodnotou vlastnej aktivity. A zadarmo, nie za drahé stoličky na ministerstve. Prečo to uvádzam? Nuž preto, lebo mnohé zámery z tých čias sú motivujúce aj dnes, zvlášť keď chýba oduševnenie a oddanosť myšlienke i štýlu práce podložený nezištným priateľstvom. No a čo na záver milí SAŠŠ - kári. Ako jeden z vás, ktorý touto cestou prešiel, vám s vďakou podávam ruku. Vedzte, že tento úsek našej spoločnej životnej etapy je prezentovaný oddanosťou k školskému športu, pracovitosťou, ale aj vedomím zodpovednosti za mladú generáciu a jej všestranný vývoj. Nech SAŠŠ aj naďalej napriek nepriazni vyvolených ostane fórom pre realizáciu názorov, skúseností a ambícií školskej telovýchovy. Prajem vám do ďalších dní veľa zdravia a učiteľskej pohody pri výchove iste úspešnej mladej generácie.

František Chmelár

prezident Slovenského olympijského výboru

„Nežná revolúcia“, bola naozaj nežnou. Napriek tomu, ako silný nárazový vietor zmietla smeti a povalila všetko prežité a prehnité. Poriadne zvirila spoločenský

prach! Ale ako to už pri revolučných vetroch býva, vo víre zmien a udalostí, sa so zlým a nepotrebným, často zvezie i niečo dobré a užitočné. A tak to aj bolo.

Prievany sa pochopiteľne dotkli aj športu a škôl, i

športu na školách. Čo bolo dovtedy naplánované, dané či prikázané, sa odrazu stalo neplatným alebo nežiaducim. Stovky zanietenejších učiteľov, ktorí dovtedy kvalitne naplňali poslanie škôl v oblasti telesnej výchovy a športu, ostalo bezradných. Nebolo sa na koho obrátiť o pomoc, motivácia postupne vyhasínala a mnohí, najmä telocvikári, zo škôl odchádzali. Bolo smutné to sledovať a tak sme spoločne s vtedajším kolegom na Ministerstve školstva SR (teraz vyšším úradníkom európskych inštitúcií v Bruseli) Vladimírom Griegerom dospeli k zámeru, vziať si príklad z vyspelých západoeurópskych krajín. Ukázalo sa, že dobrou cestou, ako oživiť šport na školách, znovu prebudíť záujem, aktivitu, iniciatívu škôl a učiteľov, je vytvoriť celoslovenskú organizáciu školského športu. Pripravili sme návrh Stanov a do auly Fakulty telesnej výchovy a športu UK v Bratislave sme pozvali desiatky učiteľov, najmä telocvikárov, o ktorých sme vedeli, že stále majú záujem o kvalitnú telesnú výchovu a šport na školách. A tak vznikla SAŠŠ-ka a na jej čelo sme demokraticky zvolili Antona Gabryša, ukázkového učiteľa telesnej výchovy na Lesníckej a drevárskej priemyselnej škole v Liptovskom Hrádku.

Čo bolo ďalej už povie pamätníca. Mňa len mrzí i hnevá, že aj po 20-tich rokoch bohumilej činnosti SAŠŠ-ky sa stále ešte nájde niekto a bohužiaľ aj so silným vplyvom, kto spochybňuje jej význam, potrebnosť a účinnosť. Zrejme je to niekto, kto stále nepochopil tichý odkaz „nežnej revolúcie“, že dobrovoľná aktivita, iniciatíva, angažovanosť ľudí sa nedá predpísať, nariadiť či naplánovať administratívnymi, technokratickými a byrokratickými opatreniami, ani keď sú z najvyšších miest.

Veľa šťastia, SAŠŠ-ka, do ďalších rokov, pretože si stále veľmi potrebná!

ΣΛΟΒ ΑΚΙΑ

IKOY KENTPOY

TEHNIK TPAMMA

Prezident Slovenskej asociácie športu na školách,
Miroslav, Matúš, Kukučka, Dršč,
Rus, J. Bratislava

Bratislava 19.9.1992
Číslo 273/92

REZOLÚCIA
z rokovania 1. zjazdu Slovenskej asociácie športu na školách,
konaného dňa 19. 9. 1992.

Vážený pán ministro,

my, účastníci 1. zjazdu Slovenskej asociácie športu na školách, ktorú reprezentuje 718 základných škôl, 215 stredných škôl, 47 domov detí a mládeže, 12 odborných škôl a 28 ďalších školských zariadení v 33 okresoch Slovenskej republiky, sme vo vzhlade na neúnosnú situáciu pri rozvíjaní telesnej výchovy a športovej činnosti žiakov základných a stredných škôl prijali rezolúciu, ktorú si Vám dovoľujeme zadať.

Súčasny plánový poriadok v značnej miere diskriminuje tú časť pedagógov, ktorí nezástne, zriaďadac na svoj voľný čas pravidelne pracujú so žiakmi v oblasti telesnej výchovy a športu /a to nielen v tejto oblasti/ a výslednosc ich práce je štast s takto pripravenými žiakmi na rôznych podujatiach a súťažiach. Je dôlez pramo odstránenie platovými pomermi, že takýto pedagóg za dobrú prácu narozno ocenenia je finančne poňhovaný.

Uctiebovane Vás, vážený pán ministro, žiadame, aby pomohol vďaka pedagógov túž nárůst a výchovne prepoťením žiakov v športovej činnosti a športu na školách na vlnu.

Nie je však úctný, aby na ňu, pri svojej činnosti na súťažiach a podujatiach dokonca doplácal. Nejde pritom o značbatistné finančné strasy.

Potladajeme, vážený pán ministro, aby Ste svojou právomocou najvyššieho predstavitelja rezoru vyplývali z m e n u súčasného právneho stavu a tak zabránili vytvárania materiálneho a morálneho precedensu, keď pedagóg takto činný je prímom nútený k spoločenskej pasíve.

Sme presvedčení, že v rámci zodpovednosti, ktorú máte za štátnu starostlivosť o telesnú výchovu a šport nebudete Vám ľahostajný asi tento problém, ktorý je nepochybne v rozpore so záujmami budúcej športovej reprezentácie rodickej sa Slovenskej republiky.

S úctou a pozdravom za štátnikov Ľadme Slovenskej asociácie športu na školách

Ján Gabryš
Ján Gabryš
prezident SASS

ΑΝΑΛΙΑ

ΤΟΥΡΚΙΑ

ΣΛΟΒ ΑΚΙΑ

TAK ŠLI ROKY

1992-93

Školský rok začal netradične. Už 19. septembra 1992 sa v Bratislave konal I. SNEM SAŠŠ. Okrem iných bodov bola prerokovaná správa o činnosti (predniesol ju František Chmelár) a postup SAŠŠ v ďalšom období. Hlavná pozornosť bola sústredená na dobudovanie organizačnej štruktúry v okresoch Slovenskej republiky. So záujmom delegátov sa stretli aj voľby výkonného výboru, ktorý začal pracovať pod vedením prezidenta Jána Gabryša v zložení František Chmelár, Marta Dančíková, Daniela Helebrandtová, Lýdia Polónyová, Vladimír Janček, Jozef Bartík, František Kucman, Anton Javorka, Štefan Koháry a Ján Huba. Do revíznej komisie boli zvolení Adela Maškinová, Ivan Faktor a Jozef Uchaľ. Zo snemu bola poslaná Ministerstvu školstva rezolúcia, v ktorej rezonovala nespokojnosť s postavením učiteľov telesnej výchovy na Slovensku. Delegáti pri prezentácii obdržali druhé číslo BULLETINU SAŠŠ, v ktorom boli zverejnené Hospodárske smernice a prvý rozpočet SAŠŠ. Na rokovanie snemu nadviazal aj novembrový aktív predsedov okresných rád SAŠŠ.

Kalendár školských športových súťaží začína mať svoje kontúry i pevný hrací systém. Novinkou v ňom je evidencia rekordov v atletike a plávaní. Vychádza po prvýkrát prehľad výsledkov (ročenka).

Bohatá účasť slovenských školských športovcov na medzinárodných majstrovstvách ISF dokazuje, že SAŠŠ sa v ISF pevne etablovala a svoju životaschopnosť v nasledujúcich rokoch ďalej len potvrdzovala. Z hľadiska športových výsledkov za najcennejšie možno označiť vystúpenie lyžiarskych družstiev v kanadskom lyžiarskom stredisku Collingwood (štát Ontario) v dňoch 7.-11. marca 1993. Reprezentáciou slovenského školského športu boli poverení lyžiari OŠG Banská Bystrica - bežci i zjazdári. Z nich na najvyššom stupni stáli dievčatá z družstva zjazdárok, chlapci a dievčatá z družstva bežcov. Bronzovú medailu získali chlapci zjazdári v mladšej kategórii. Summa summarum - Slovensko sa stalo najúspešnejšou krajinou aj v súťaži národov. Vedúcim výpravy bol Ján Gabryš. Do ročnej medailovej zbierky prispeli aj atléti OŠG Banská Bystrica v známom Pohári J. Humberta. V talianskej Albe sa im podaril

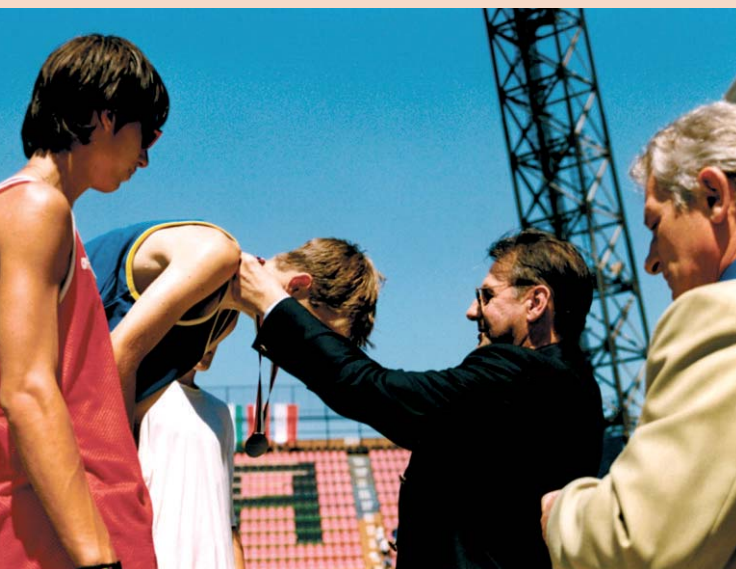
husársky kúsok, keď v konkurencii 21 družstiev získali kov najcennejší. Ani dievčatá zo ŠG v Bratislave nesklamali - v rovnako početnom štartovnom poli boli piate.

Sklamaním nebolo ani účinkovanie ďalších športových výprav. V Izraeli štartovali futbalisti SPŠ J. Murgaša z Banskej Bystrice a po skvelom výkone obsadili vynikajúce tretie miesto. To isté umiestnenie sa im ušlo aj v súťaži fair play. K úspechom tejto výpravy treba zaradiť aj vyhlásenie L. Gadosiho za najlepšieho rozhodcu turnaja. Banskobystričania sa do turnaja nominovali barážovým víťazstvom nad SOU Trnava. Finalisti Kalokagatie 1992 zápas odohrali v Dunajskej Strede.

Stolnotenisové družstvá v anglickom Birminghame obsadili svorne piate miesta. Reprezentovali nás chlapci z Gymnázia Hubeného Bratislava a dievčatá OA Topoľčany. Úspechom je aj štvrté miesto basketbalistiek Gymnázia Hubeného v Aténach. Ich rovesníkom z Gymnázia na Kováčskej ulici v Košiciach sa už tak nedarilo - v konečnom hodnotení obsadili štrnástu priečku.

V EURÓPE OJEDINELÝ

K najvýznamnejším počinom Slovenskej asociácie športu na školách patrí nesporne vytvorenie uceleného a v Európe ojedinelého systému školských športových súťaží, každoročne (až do minulého ročníka) aktualizovaného **KALENDÁROM ŠKOLSKÝCH ŠPORTOVÝCH SÚŤAŽÍ v Slovenskej republike**. Tento sa rokmi postupne vyvíjal a obohacoval. Celkove sa v ňom objavilo takmer tridsať súťaží, spravidla rozdelených do dvoch vekových kategórií - žiaci a žiačky základných škôl, žiaci a žiačky stredných škôl. Našli sa v ňom vyznávači atletiky, futbalu, basketbalu, volejbalu, hádzanej, plávania, streľby zo vzduchovky, šachu,

orientačného behu, letného biatlonu, gymnastika, florbalu, ale aj celého radu netradičných športov. Z nich sa žiada spomenúť predovšetkým Memoriál Márie Zavarskej v pretekoch vytrvalostných štafiet, ale aj halové veslovanie, silový päťboj, Školské dni športu so skákaním cez krátke švihadlo, žonglovaním futbalovou loptou či penaltovým festivalom.

Výnimočnosť „Kalendára“ však nespočíva v tomto pomerne dlhom zozname pohybových aktivít, ale predovšetkým v ich prepojení na kultúru, výchovu a vzdelávanie. Osobitné miesto v tomto systéme patrí olympijskej výchove - olympijskými kvízmí začínajúc cez Školskú cenu fair play až po vrchol pomyselnej pyramídy - **olympiádu detí a mládeže Kalokagatia**, ktorú súčasný prezident MOV **J. Rogge nazval „klenotom slovenského olympizmu“**. Olympijský systém uzatvára olympiáda stredoškolákov Gaudeamus Igitur, ale aj Olympiáda školských pracovníkov Slovenskej republiky.

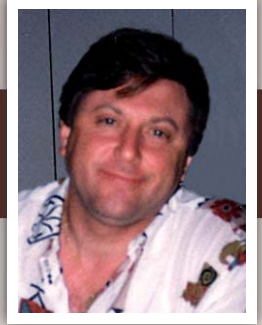
Ruka v ruku s rozvíjaním bohatého programu funguje aj celý komplex motivačných prvkov. **Oceňovanie** pedagógov a ďalších nadšencov školského športu medailami Ivana Branislava ZOCHA či Školskou cenou FAIR PLAY, ale aj hodnotenie športovej aktivity základných a stredných škôl pod názvom ŠKOLA ROKA a ďalšie majú v systéme slovenského športu svoje trvalé miesto a nezmazateľnú hodnotu.

Z celého komplexu Kalendára však nemožno vynechať celú oblasť propagácie, metodiky, (v oboch prípadoch najmä prostredníctvom vydávania známych periodík a cez webovú stránku SAŠŠ) a v poslednom období aj celý rad **vzdelávacích projektov**.

Milan Rybanský

bývalý predseda Slovenskej asociácie športu na školách

Ved' je to len šport... alebo?

Skúste si do internetového vyhľadávača zadať heslo „šport“. Približný počet výsledkov: 3 430 000 000 (0,09 sekúnd). Alebo viete čo, choďte niekde do zahraničia a povedzte toto „magické“ slovo. To je jedno, kde - Maďarsko, Poľsko, Nemecko, Taliansko, Rusko, Španielsko, či USA. Zistíte, že mu budú ľudia všade rozumieť aj bez prekladu. Ale nie o tom som chcel, lebo šport nie je o slovách.

Šport je o drine a pote, o víťazstvách i prehrách, o túžbe byť najrýchlejší, najsilnejší, najlepší... No šport je v skutočnosti čímsi viac ako len posilňovaním tela. Šport je nástrojom, ktorý nám pomáha učiť deti a mládež vysporiadať sa s rozličnými životnými situáciami, kedy treba siahnuť do najtajnejších zásob a hľadať skryté rezervy. A keď to nestačí, keď príde prehra, „pád“, prichádza jedinečná lekcija, v ktorej sa mladý človek naučí, že každé trápenie má svoj koniec a vždy sa dá postaviť a kráčať zase ďalej. Ozaj a čo fair play? Skutočný život predsa nie je len o výhre za každú cenu, ale aj fungovaní v rámci istých spoločenských pravidiel a noriem správania. Aj tu nám šport pomáha. Ved' ako inak by sme našim deťom tak názorne ukázali skutočné hodnoty a ich

význam? Áno, to všetko nám prináša šport a je toho omnoho viac...

Šport je jedným z prostriedkov, ktorý nám pomáha formovať našu mládež, aby sme sa raz o ňu mohli pokojne a s dôverou oprieť. Bez strachu, že to vzdá, keď sa vyskytnú problémy, alebo sa na nás vykašle, keď dostane lepšiu ponuku. Aj práve preto sa Slovenská asociácia športu na školách už dvadsať rokov snaží dostávať do škôl športy a športové myslenie v rozličných formách a podobách. Aby to bolo možné, je preto potrebné vynaložiť veľa organizátorskej, administratívnej a riadiacej práce, mať dobrý a funkčný systém a mnoho iných nevyhnutných prvkov. Je mi cťou, že som mohol byť v rokoch 97-98, vo funkcii predsedu, tiež jedným z tých, ktorí svojou troškou prispeli, lebo to nie je LEN šport...

Prajem SAŠŠ do budúceho obdobia veľa úspechov na športovom, ale aj diplomatickom poli, aby sa jej darilo tieto myšlienky presadzovať, nielen na školách, ale aj v celej spoločnosti.

Ján Chladný

bývalý predseda Slovenskej asociácie športu na školách

Na zasadnutí III. snemu Slovenskej asociácie športu na školách, ktorý sa konal dňa 21.11.1998 v Bratislave bol zvolený do funkcie predsedu SAŠŠ do roku 2002 PaedDr. Ján Chladný.

Slovenská asociácia športu na školách ako občianske združenie, ktorého poslaním je napomáhať rozvoju činnosti detí a mládeže na základných a stredných školách v SR. SAŠŠ zastupuje školský šport v medzinárodnom styku a reprezentuje ho v ISF. „Som veľmi rád, že sa mi dostalo dôvery stať v období 1998 - 2002 na čele SAŠŠ. Od osobností pána Mgr. Janka Gábriša, ako prvého predsedu SAŠŠ a dlhoročného podpredsedu SAŠŠ PhDr. Františka Chmelára som získal veľa cenných skúseností do života. Myslím si, že SAŠŠ bola v tom období naozaj stavovskou organizáciou hlavne učiteľov telesnej výchovy na ZŠ a SŠ v SR. Bola organizácia, ktorú všetky telovýchovne organizácie a Ministerstvo škol-

stva SR brali ako rovnocenného partnera. Patrila medzi priekopníkov školského športu v rámci V4. V predsedníctve som mal veľa vzácnych ľudí, ktorí sa preukazovali nielen ako osobnosti svojich škôl, školských zariadení, ale aj ako ľudia ktorým leží na srdci školský šport. Tešili sa z každého úspechu, vážili si osobnosti, ktoré vytvárali podmienky pre školský šport v minulosti, ako aj v tom období. A preto im všetkým ďakujem. SAŠŠ pri príležitosti 20. výročia prajem, aby bola stále organizáciou, ktorá naplňa svoje poslanie, či na domácej pôde, tak i v medzinárodnom meradle. Všetkým predstaviteľom SAŠŠ, ktorí zastupujú SAŠŠ v okresoch, krajoch ako aj na Slovenskej úrovni, želim veľa zdravia, tvorivých úspechov, optimizmu a veľa radosti z úspechov našich detí v súťažiach doma ako aj na medzinárodnej úrovni.“

TAK ŠLI ROKY

1993-94

Organizátori Kalokagatie 1992 po jej úspešnom ukončení si sami sebe dali do vienka tri predsavzatia - organizovať olympiádu detí a mládeže každé dva roky (vždy v roku konania olympijských hier), privítať zahraničných účastníkov a zostaviť aj program zo zimných športov. To prvé želanie sa začalo plniť v školskom roku, ktorého druhá časť sa niesla v olympijskom duchu. Medzinárodné olympijské hnutie si pripomínalo sté výročie založenia Medzinárodného olympijského výboru (MOV). To dodalo Kalokagatii 1994 osobitný význam znásobený rozhodnutím zaradiť ju medzi desať podujatí pripravovaných pod patronátom MOV. Na Kalokagatii 1994 okrem športových súťaží zaujal predovšetkým I. ročník Školskej ceny fair play. Získalo ju sedem pedagógov za celoživotnú prácu sprevádzanú postojmi a činmi v duchu fair play, dvaja študenti za konkrétny čin a dvaja laureáti boli ocenení za záchranu ľudského života. V kultúrnych súťažiach bola po prvýkrát vyhlásená Výtvarná liga, no v ich programe bola aj literárna súťaž, súťaž vo voľnej plastike a školských časopisov, ale aj zaujímavá súťaž v aranžovaní kvetov či vedomostná súťaž z oblasti environmentálnej výchovy.

S organizovaním Kalokagatie je úzko spätý začiatok vydávania informačno - metodického spravodaja SAŠŠ, ktorého názov sa pravidelne mení a odvíja od miesta konania najbližších olympijských hier. A tak jeho čitatelia postupne držali v rukách Atlantu Sydney, Atény, Peking a Londýn.

V medzinárodných súťažiach slovenský školský šport reprezentovali školské hádzanárske a volejbalové družstvá, atléti a plavci na Gymnaziáde. Tí prví cestovali do nemeckého Saarbrücken, kde dievčatá z Gymnázia Partizánskeho obsadili piate miesto a chlapci z SOU

strojárské Hlohovec v konečnom účtovaní získali deviatu priečku. Potešilo však ocenenie ISF - Cenu FAIR PLAY za slušné a čestné vystupovanie získali naše dievčatá. Športovci pod vysokou sieťou cestovali do hlavného mesta Francúzska, kde boli úspešní len čiastočne. Dievčatá OŠG Bratislava síce obsadili šieste miesto, no chlapci z Gymnázia z Nového Mesta nad Váhom so svojou sedemnástou priečkou určite spokojní neboli. Vrcholom programu ISF bola jubilejná X. Svetová gymnaziáda v cyperskej Larnake. Slovenský školský šport na nej reprezentovali atléti a plavci. Ich účinkovanie na tomto vrcholnom podujatí bolo mimoriadne úspešné. Potešili najmä prvenstvá Miriam Mašekovej v behu na 400 m a D. Hornákovvej na 200 m polohové preteky. Striebornú medailu získal M. Lopuchovský v behu na 400 m a spršku bronzových medailí si rozdelili R. Hanzel v behu na 800 m, M. Janek v chôdzi na 5 km, M. Bokor v hode oštepom, D. Hornáková na 100 m voľ. spôsob a I. Valterová na 100 m delfín.

Vo vnútornom živote SAŠŠ najmä z hľadiska jej činnosti v ďalších rokoch neodškriepiteľnú úlohu zohrali dva dôležité dokumenty. Tým prvým boli ZÁSADY OCEŇOVANIA V PODMIENKACH SAŠŠ, v ktorých dominantné sa stali Zlatá a Strieborná medaila Ivana Branislava Zocha, významného slovenského telocvikára na prelome 19. a 20. storočia. Táto forma oceňovania bola vyjadrením vďaky a obdivu stovkám nadšencov školského športu za ich obetavú a nezištnú prácu v prospech rozvoja športovania detí a mládeže.

Druhý projekt morálneho oceňovania bola súťaž o najaktívnejšiu školu v športe pod názvom ŠKOLA ROKA. V počiatočnom štádiu sa poradie škôl v štyroch kategóriách zostavovalo na základe písomných hlásení a rozhodujúcim kritériom bola výkonnostná zložka.

MEDZINÁRODNÉ AKTIVITY

Slovenská asociácia športu na školách si veľmi úspešne počína aj v kontaktoch so zahraničím. Od roku 1991 je riadnym členom **International School Sport Federation (ISF - medzinárodná organizácia školského športu)**. Aktívne sa zapája do jej činnosti pôsobením v orgánoch a komisiách ISF. Na takú malú krajinu akou Slovensko nesporne je, počet vyslancov SAŠŠ na tomto poli je pomerne vysoký - od Vladimíra Griegera, cez Jozefa Bartíka až po súčasnú štvoricu členov technickej komisie ISF (Ján Dančík, Alexander Harna, Roman Králik, Peter Tarcala). Najvyšší post z nich patril zosnulému Jozefovi Bartíkovi, ktorý bol v čase svojho predsedovania v SAŠŠ aj viceprezidentom ISF.

Pre slovenských školských športovcov je motivujúca najmä účasť našich najúspešnejších na medzinárodných majstrovstvách ISF - v atletike, plávaní, volejbale, basketbale, hádzanej, futbale, stolnom tenise, lyžovaní, cezpoľnom behu, orientačnom behu a v posledných rokoch aj v bedmintoni a florbale. Tieto takpovediac svetové šampionáty žiakov sa obmieňajú spravidla v dvojročných intervaloch. Slovenský školský šport reprezentujú kolektívy a jednotlivci, ktorí si postup vybojujú v osobitných kvalifikáciách. Tento spôsob

nominovania sa rokmi ukázal ako najspravodlivejší a z hľadiska nesúlady našich a zahraničných vekových kategórií najprepracovanejší.

Prvou výpravou reprezentujúcou SAŠŠ a slovenský školský šport boli cezpoľní bežci. V Portugalsku (Albufeira) obsadil slovenský výber dievčat 4. miesto a výber chlapcov 5. miesto.

V tom istom ročníku vycestovali do zahraničia aj hádzanári. V Dánsku (Hadersleve) obsadili 7. miesto dievčatá Gymnázium Hlohovec a 8. miesto chlapci SPŠ Martin.

Významná bola aj účasť dievčat a chlapcov Česko Slovenska na I. Európskych školských športových hrách v júli vo Francúzsku (Caen).

V dvadsať ročnej histórii SAŠŠ bolo zostavených množstvo reprezentačných výberov slovenského školského športu.

Slovenská asociácia športu na školách kladie veľký dôraz na spoločenskú stránku ich účinkovania - slušné správanie, vzorné vystupovanie, rešpektovanie zásad fair play a v neposlednom rade aj prezentáciu kultúrneho dedičstva slovenského národa. Radosť priaznivcom školského športu naši športovci robia aj výsledkami. V doterajšej 20-ročnej histórii SAŠŠ získali slovenskí športovci 20 zlatých, 20 strieborných, 36 bronzových medailí. Na najvyšší stupeň medzinárodných školských majstrovstiev ISF sa podarilo vystúpiť a vypočuť si slovenskú štátnu hymnu týmto kolektívom a jednotlivcom:

Svetová gymnaziáda 2.-8. 7. 1992 Francúzsko (Caen)

OŠG Bratislava v atletike chlapcov

OŠG Trenčín v atletike dievčat a plávaní chlapcov

Gymnázium Kežmarok vo volejbale dievčat

MEDZINÁRODNÉ AKTIVITY

ISF atletika „Pohár Jeana Humberta“ 24.-30. 6.1993
Taliansko (Alba)

ŠG Banská Bystrica (chlapci)

ISF lyžovanie - 7.-13.3.1993 Kanada (Collingwood)

OŠG Banská Bystrica v bežeckom lyžovaní chlapcov i dievčat a v zjazdovom lyžovaní dievčat

X. Svetová gymnaziáda - 14.-21.5.1994 Cyprus

Miriám Mašeková - beh na 400m

Dana Hornáková - v plávaní - 200 m pol. pretek

ISF atletika „Pohár Jeana Humberta“ jún 1995

Slovensko (Banská Bystrica)

Slovensko národný výber chlapcov

ISF lyžovanie - 26.2.-3.3.1995 Taliansko (Tarvisio)

OŠG Banská Bystrica v bežeckom lyžovaní chlapcov i dievčat

Gymnaziáda 2006 - Grécko (Atény)

Alexandra Štuková - beh 400 m

Tomáš Ondrejko - skok žrd'

ISF orientačný beh 2006 - Slovensko (Pezinok)

Branislav Íro

ISF basketbal - 6.-16.4.2008-Francúzsko (Pau)

Gymnázium Š. Moyzesa Ružomberok - dievčatá

ISF hádzaná - 19.-27.3.2010 Portugalsko (Braga, Guimaraes)

Obchodná akadémia Považská Bystrica - chlapci

Bohaté kontakty so zahraničím predstavuje aj **olympiáda detí a mládeže KALOKAGATIA** v Trnave, ale aj **Zimná Kalokagatia** v regióne Spiša. Na týchto významných podujatiach štartovali chlapci a dievčatá z krajín - Poľska, Nemecka, Maďarska, Česka, Rakúska, Bieloruska, Bulharska, Srbska, Slovinska, Chorvátska, Bosny a Hercegoviny, Ukrajiny i Švajčiarska. Recipročné výmeny sa uskutočňovali pravidelne (zatiaľ len) s Nemeckom, kde slovenský školský šport reprezentovali plavci a lyžiari. Novú medzinárodnú kapitolu začala SAŠŠ písať v posledných rokoch - presnejšie v roku 2007, kedy pri odštartovaní **Posolstva slovenskej mládeže olympijskému Pekingu** v Piešťanoch sa po prvý raz stretli zástupcovia školských športových organizácií z krajín V4. Ich rozbehnuté aktivity žiaľ, prerušili známe udalosti takpovediac v predvečer dvadsaťročnice SAŠŠ. Jeden zo zaujímavých projektov však predsa len odštartoval. Ide o historicky prvé medzištátne stretnutie v školskom športe. Stretli sa v ňom v zaujímavom štvorzápase florbalové tímy chlapcov a dievčat zo Slovenska a Česka (za výraznej pomoci partner Nestlé). Aj tento príklad ukazuje na nemalé možnosti v tejto oblasti, kde koncepcia medzinárodnej ligy v kolektívnych športoch už prešla „prvým čítaním“.

MEDZINÁRODNÉ AKTIVITY

„AKO VNÍMATE UMIESTNENIE, KTORÉ STE DOSIAHLI NA Medzinárodných školských majstrovstvách ISF“.

Basketbalové družstvo dievčat našej školy (Gymnázium Ružomberok, Š.Moyzesa) sa štyrikrát zúčastnilo na Medzinárodných školských majstrovstvách ISF. Po víťazstvách v slovenskej kvalifikácii mali možnosť vďaka zabezpečeniu zo strany SAŠŠ reprezentovať SR na stredoškolskom medzinárodnom fóre. V roku 2001 v Nevsehire - Turecko 3. miesto, v roku 2003 v Goianii - Brazília 9. miesto, 2005 vo Wroclawi 6. miesto a v roku 2007 v Pau - Francúzsko 1. miesto.

Účasť na týchto podujatiach je nezabudnuteľným zážitkom pre štyri „generácie“ zúčastnených dievčat. Prvýkrát vo svojom športovom živote reprezentovali svoju školu, mesto a najmä Slovenskú republiku na takomto významnom medzinárodnom podujatí, mali radosť z dosiahnutých víťazstiev a úspechov. Po bronzovej medaile pri prvej účasti je historickým úspechom prvenstvo v roku 2007 vo Francúzsku (išlo o prvý titul na MS ISF pre Slovenskú republiku v kolektívnom športe). Tieto okamihy majú dievčatá hlboko zafixované v pamäti ako jeden z najdôležitejších športových úspechov a často na ne spomínajú pri rôznych vyjadreniach pre médiá.

Naša škola sa účasťou na týchto podujatiach dostala výrazne do povedomia najmä športovej verejnosti nielen na Slovensku, (o.i. prijatie u prezidenta SR, predsedu ŽSK a iné).

Najvýraznejšie osobnosti jednotlivých družstiev - patria, resp.patrili aj do reprezentačných výberov SR - Lujsa Michulková, Janka Furková, Marie Ružičková, Barbora Gatialová (tragicky zahynula), Michaela Zentková, Klaudia Lukačovičová, Barbora Novocká, Mária Felixová, Veronika Černáková.

Ján Putera, coach všetkých družstiev na MS ISF

Dovoľte mi, obzrieť sa ako trénerovi, ktorý sa zúčastnil posledných dvoch majstrovstiev sveta v hádzanej stredných škôl ISF. V roku 2008 sme sa v dánskom Ikaste vôbec po prvýkrát v histórii našej školy Obchodnej akadémie v Považskej Bystrici prebojovali na najprestížnejšiu školskú súťaž. Už to bol pre nás historický úspech. S „malou dušičkou“ sme sa vybrali do rodiska hádzanej do Dánska. Tento šport je v krajine nesmierne populárny. O tom sme sa mohli presvedčiť priamo v

MEDZINÁRODNÉ AKTIVITY

Ikaste. Po bojoch v základných skupinách sa nám podarilo postúpiť do osemfinále. Tento zápas sme úspešne zvládli, no vo štvrtfinále sme narazili na neskoršieho víťaza celých majstrovstiev - družstvo Nemecka. Napriek tomu sme ziskom šiesteho miesta dosiahli krásny úspech slovenského športu.

Písal sa rok 2010 a nám sa podarilo opäť vybojovať postup. Tentoraz sme cestovali na pyrenejský polostrov do portugalského Guimarãesu. Samotný postup bol pre ďalšiu mladú generáciu považskobystrických hádzanárov veľkou výzvou. To, čo sa nám podarilo, je ako krásna rozprávka s dobrým koncom.

Po skúsenostiach z Dánska, kde sa zúčastnilo 21 krajín s kvalitnými družstvami, sme nemali veľké oči. Chlapci sa však vyplli k heroickému výkonu na hranici svojich fyzických aj psychických síl a pre Slovensko sme získali

titul Majstra sveta. Na „mojich“ chlapcov som aj s odstupom času stále pyšný. V kolektívnych športoch je takýto úspech ojedinelý.

Z turnajov sme si odniesli nielen cenné úspechy, ale aj veľa krásnych zážitkov. Veď byť pri Atlantiku či zažiť veľkolepé otváracie ceremoniály, sprievodný program sa len tak každý deň nezažije.

Touto cestou sa chceme poďakovať SAŠŠ, ktorá podporuje školský šport a bez ktorej by sme sa na takéto podujatie určite nedostali. Osobne by som sa chcel poďakovať pani Ristovej za spoluprácu a pomoc na jednotlivých majstrovstvách. Ďakujem za podporu a chlapcom za výkony. Pre nás je to životný úspech a splnenie toho najtajnejšieho sna byť Majstrom sveta.

Martin Múdry, tréner

1994-95

TAK ŠLI ROKY

Najvýznamnejšou udalosťou v živote SAŠŠ v prvej časti školského roku bol nesporne II. SNEM SAŠŠ, ktorý sa konal 15. októbra v Bratislave. Optimizmus v prednesenej správe vychádzal z úspechov predchádzajúceho ročníka školského športového roka. To ovplyvnilo aj prijatie pomerne náročných predsavzatí pre ďalší rozvoj SAŠŠ, ktoré boli skoncentrované v POSTUPE SAŠŠ na roky 1994-98. Prekvapujúcim

momentom rokovania najvyššieho orgánu SAŠŠ bola zmena na poste prezidenta, kde Ján Gabryša vystriedal Jozef Bartík. Ján Gabryš sa stal čestným predsedom SAŠŠ.

Do predsedníctva (predtým Výkonný výbor) boli zvolení Jozef Bartík (predseda), František Chmelár, Daniela Helebrandtová, Lýdia Polóniová, Marta Dančíková, František Kucman, Anton Javorka, Miroslava Ambrožová, Štefan Koháry, Ján Gabryš, Ján Chladný, Jozef Uchaľ, Dušan Sliva. Predsedníčkou revíznej komisie sa stala Adela Maškinová.

Následné zasadnutie Slovenskej rady SAŠŠ bolo 20. mája 1995 v Bratislave. V hlavnom bode zhodnotilo činnosť organizácie od jej II. snemu.

V domácich súťažiach za zmienku stojí zaradenie

vybíjanej do celoštátneho kalendára. Dôvodom bola snaha vyvážiť asymetriu v kategóriách malého futbalu, kde okrem starších chlapcov a dievčat boli aj mladší chlapci.

V medzinárodných vzťahoch dominovala usporiadateľská funkcia SAŠŠ. Po prvýkrát v jej histórii boli na Slovensku zorganizované Medzinárodné školské majstrovstvá ISF v atletike. Populárny Jean Humbert cup sa konal v Banskej Bystrici, kde skúsený tím okolo Jozefa Geletu sa vynikajúco zhostil svojej úlohy a potvrdil dobrú povest slovenských hostiteľov. Do srdc účastníkov sa natrvalo zapísali nielen samotné preteky, ale aj zaujímavý spôsob zorganizovania obľúbenej ŠTAFETY PRIATELSTVA. Úspechom pre slovenský školský šport bola aj športová stránka podujatia. Chlapci i dievčatá OŠG Banská Bystrica skončili na 2. miestach v oboch prípadoch za Čínou. Slovenský výber chlapcov získal zlato, keď dievčatá obsadili štvrtú priečku.

Úspešne si počínali naši lyžiari, ktorí výrazne obohatili zbierku našich medailí. Z Tarvisia (Taliansko) si zlaté medaily domov priniesli družstvá OŠG Banská Bystrica, ktorí dokázali zvíťaziť v oboch bežeckých kategóriách. V slalome boli dievčatá z tej istej školy tretie a chlapci štvrtí.

V nemeckom Duisburgu štartovali futbalisti SOU Banská Bystrica (5. miesto) a futbalistky OA Rimavská Sobota (6. miesto).

Slušné umiestnenia dosiahli aj basketbalové tímy v Maďarsku (Sopron). Chlapci OŠG Banská Bystrica a dievčatá Gymnázia Hubeného Bratislava skončili zhodne na 5. miestach.

Slovenský školský šport po prvý raz v zahraničí reprezentovali aj dospelí. Na Európske hry školských pracovníkov do belgického Butgenbachu sa v slovenských kvalifikáciách nominovali atléti (získali spolu 8 prvenstiev), futbalisti OR SAŠŠ Dunajská Streda (vo finále porazili Belgicko 3:0) a mixvolejbalový tím OR SAŠŠ Banská Bystrica, ktorý vo finále zdolal Slovinsko 2:0.

TAK ŠLI ROKY

1995-96

„Bude to náročný rok“ - konštatovali členovia predsedníctva na svojom zasadnutí začiatkom septembra. Niet divu - veď práve schválili záverečný postup prípravy dvoch vrcholných SAŠŠ-kárskych podujatí, na ktorých organizačné výbory pracovali už niekoľko mesiacov. Ich úsilie sa zaslúžene a podľa očakávania pretavilo do skvelého organizátorského úspechu.

Ten prvý zožali nadšenci na čele s primátorom mesta Komárno Štefanom Pásztorom a Dušanom Melicherčíkom, ktorí priam nadštandardne zvládli prípravu a priebeh Medzinárodných školských majstrovstiev ISF vo volejbale (28.4.-3.5). Radosť z tohto úspechu rezonovala v celom hnutí školského športu na Slovensku. Navyše bola znásobená úspešným účinkovaním oboch slovenských tímov. Chlapci z Gymnázia Prešov skončili na štvrtej priečke a dievčatá zo ŠG Bratislava sa dokonca tešili z prekvapujúceho striebra.

O niekoľko týždňov neskôr po šampionáte v Komárne si rovnako úspešne počínali aj trnavskí organizátori. Predovšetkým sa im podarilo splniť aj druhé predsavzatie z úspešnej premiéry Kalokagatie v roku 1992. Privítali totiž prvých zahraničných účastníkov (zo šiestich krajín), ktorí výrazne a pozitívne ovplyvnili úroveň športových súťaží. V neoficiálnom hodnotení slovenských krajov a krajín zvíťazila Západoslovenská oblasť. Z okresných výprav bola najúspešnejšia Dunajská Streda.

Kalokagatia 1996 už tradične privítala aj účastníkov kultúrnych súťaží, vysokú spoločenskú úroveň malo aj vyhlásenie Školskej ceny fair play, V obradnej sieni trnavskej radnice ich prijal primátor mesta Štefan Bošňák.

Z ďalších domácich podujatí si žiada spomenúť

zasadnutie Slovenskej rady - 31. augusta v Bratislave.

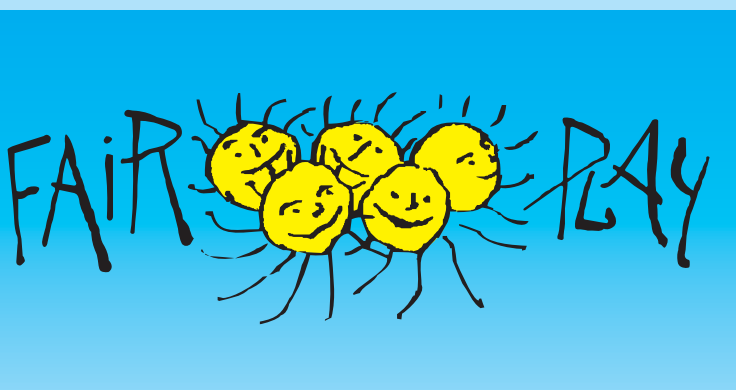
Okrem volejbalového šampionátu v Komárne sa naše reprezentácie zúčastnili aj ďalších svetových školských šampionátov.

V Rakúsku bojovali hádzanárske kolektívy. Viac darilo chlapcom (OŠG Košice), ktorí sa prebojovali až do finále, kde podľahli Nórsku 18:21, dievčatá zo SPŠ Myjava skončili na 5.mieste.

Aktívni boli aj športovci z radov školských pracovníkov. Na svojich XXI. Európskych hrách v rakúskom Hollabrunne (17.-19.5.1996) sa do finále dostali dve slovenské futbalové družstvá (tím Mladosť porazil tím OR SAŠŠ Dun. Streda 2:0), atléti v celkovom hodnotení skončili druhí a mixvolejbalové družstvo OR SAŠŠ Banská Bystrica získalo bronzové medaily.

Čestne športovať, čestne žiť - FAIR PLAY

V cyklistickom kritériu stredoškolákov na Kalokagatii 1992 opravil Andrej Prno z Bratislavy mylný výrok rozhodcov, čím sa pripravil o bronzovú medailu. Tá

potom pripadla ďalšiemu v poradí (Braniš z Trenčína). Toto športové gesto bolo ocenené Cenou FAIR PLAY a organizačný výbor Kalokagatie 1992 odporučil prihlásiť

športový čin A. Prnu komisii fair play Československého olympijského výboru (ČSOV) na zaradenie medzi laureátov „Veľkej“ Ceny fair play. Práve táto príhoda, inšpirovala organizátorov Kalokagatie k vyhláseniu Školskej ceny fair play, ktorá by sa udeľovala v dvojročných intervaloch - vždy na olympiáde detí a mládeže. Následne boli spracované pravidlá (zásady) udeľovania tohto ocenenia v podmienkach SAŠŠ.

A tak už po dvoch rokoch - pri Kalokagatii 1994 - boli v premiérovom prvom ročníku ŠKOLSKEJ CENY FAIR PLAY ocenení ďalší rytieri čistej hry.

Boli medzi nimi aj dvaja žiaci - Peter Strelec zo ZŠ v Hlohovci a Koloman Krištof z Topolčian. Počas 20-tich rokov bolo vyznamenaných Školskou cenou fair play 83 žiakov, pedagógov a kolektívov. Sú medzi nimi aj dvaja, ktorým bola táto cena udelená za záchranu ľudského

života - Andrej Janovský (študent zo SOU vodohospodárske Piešťany) a Daniela Pagáčová (učiteľka zo ZŠ Modranka).

Čo pre mňa zmanená CENA FAIR PLAY

Školská ceny FAIR - PLAY znamená pre mňa veľa. Vnímam ju ako veľkú odmenu. Je to česť a zadostučinenie za vykonanú prácu so žiakmi, predovšetkým mimo vyučovania. Ocenenie som prijímala s obrovským rešpektom a pokorou, ale aj s hrdosťou a nadšením. To všetko však bolo sprevádzané aj určitou obavou, ako udržať získanú takúto prestíž pri náročnej práci s deťmi. Pri svojom povolani sa snažím deti viesť k tomu, aby súťaže vnímali ako možnosť zmerať si svoje sily so svojimi súpermi v spravodlivom boji. To sa dá len pri dodržiavaní zásad fair-play, čo im umožňuje, aby si naplno vychutnali radostné pocity zo zaslúženého víťazstva ako odmenu za vynaloženú námahu počas prípravy. Učím ich čestne prijímať porážku a uznať kvality súpera a tým motivovať, aby na sebe ešte viac pracovali. Učím ich žiť športom a vedieť ich správne životnému štýlu. Som presvedčená, že tieto návyky v dospelosti zúročia vo svojom profesnom i osobnom živote, aby mohli budovať hrdú, slušnú a nezákomplexovanú spoločnosť.

Eva Pavliková, Košice

Mnoho rokov som venoval práci s deťmi, práci náročnej, ale práci krásnej a vysoko humánnej. S odstupom času môžem povedať, že každý deň priniesol niečo nové, pekné a neopakovateľné. Väčšina mojich aktívnych pedagogických rokov spočívala vo vyučovaní telesnej výchovy. Určite mi dajú mnohí za pravdu, že väčšina detí dáva tento predmet na prvú priečku v obľúbenosti. Isté malé percento však hľadá cesty, ako sa jej vyhnúť. Mojm krédom bolo, aby som všetkých zaujal, zamestnal, zaktivizoval a dal pocítiť, že každý niečo dokáže a každý je potrebný. Okrem pohybových aktivít a dobrých výsledkov som si vždy vysoko cenil u mojich mladých zverencov cit pre kolektív, spravodlivosť, čestnosť, ohľaduplnosť, ochotu pomôcť, kritiku i sebakritiku, pozitívne brať výhru i prehru, priamosť a zdravú priebojnosť. Naopak, neznášal som zlosť, závisť a nekultúrne vystupovanie. Presadzoval som myšlienku, že človek je človekom stále a sám si robí dobré meno. Dnes už na tieto časy spomínam s bývalými žiakmi na stretnutiach a veru aj po rokoch rozoberáme ten-ktorý zápas či preteky. Akoby to bolo len včera. A zámerne na záver - aké boli moje pocity, keď mi udeľovali cenu FAIR-PLAY? Určite som bol milo prekvapený, možno aj trochu zaskočený. Veľmi som ocenil, že o mojej práci ľudia vedia, poznajú ju a vážia si ju.

František Ragan, Liptovská Štiavnica

Školská cena fair play je pre mňa odmenou a jediným zadostučinením za dlhoročnú prácu v školskom športe, ktorému som venovala veľa času - pracovného a ešte viac voľného. Škoda, že radosť z ocenenia nemôžem pri 20. výročí SAŠŠ vychutnať naplno. Je mi smutno z toho čo sa to v našom školskom športe v súčasnosti deje. Vytrácajú sa a ideály, s ktorými sme túto prácu robili a chceme robiť aj v budúcnosti.

Elena Šmidtová, Martin

Školskú cenu fair play vnímam ako významné morálne a ľudské ocenenie. Vysoko si to vážim a som presvedčený, že ideály čistej hry i naďalej budú v našej činnosti prevládať.

Jozef Daník, Liptovský Mikuláš

Vždy bol šport mojou neodmysliteľnou súčasťou môjho života. Ocenenie, ktoré mi bolo udelené vnímam ako podporu mojej osobnosti a pochvalu za prácu, ktorú vykonávam dlhé roky v oblasti školského športu. Olympizmus a myšlienky v duchu fair - play som sa vždy snažila presadzovať hlavne skutkami, či už medzi učiteľmi, alebo žiakmi. Ocenenie ma úprimne potešilo a hlavne motivovalo v práci, ktorú vykonávam.

Eva Hlucháňová, Banská Bystrica

Školská cena je ocenenie, ktoré je ekvivalentné láske venovanej školskému športu. Pripomína mi, že čas, priestor, zánietenie a láska, odovzdané organizácii školskému športu stáli zato.

Marta Brúderová, Košice

TAK ŠLI ROKY

1996-97

V Kalendári školských športových súťaží sa objavili dve novinky, ktoré významnou mierou obohatili program SAŠŠ v nasledujúcich rokoch. Tou prvou boli Školské DNI ŠPORTU pozostávajúce z netradičných disciplín. Cieľom ich vyhlasovateľov bolo osloviť čo najviac detí a mladých ľudí, najmä tých, ktorí doposiaľ športovanie nezaradili do svojho denného režimu. Prostriedkom dosiahnutia tohto cieľa sa stali nenáročné pohybové aktivity, čo sa neskôr ukázalo ako veľmi správne. A tak skákanie cez krátke švihadlo, žonglovanie futbalovou loptou či kopanie futbalových pokutových kopov sa v mnohých regiónoch stalo doslova hitom. Prvé ročníky ŠKOLSKÝCH DNÍ ŠPORTU boli súťažami korešpondenčnými a celkové poradie sa zostavovalo takpovediac na diaľku. Celoštátne finálové vyvrcholenie prišlo až o niekoľko rokov neskôr. Najpopulárnejšou súťažou Školských dní športu sa však stal Memoriál Márie Zavorskej venovaný známej novinárke, ktorá celý svoj aktívny život venovala rozvoju mládežníckeho športu.

Druhou novinkou bola I. Olympiáda školských pracovníkov v Nitre. S myšlienkou jej zorganizovania sa pohrávali autori projektu už niekoľko rokov. V niektorých športoch sa už pred tým dokonca uskutočnili celoštátne finále. Podujatie v Nitre malo výbornú úroveň, ktorá však bola narušená neprírodným správaním na futbalových ihriskách. Až tak, že bola veľmi vážne ohrozená budúcnosť učiteľských olympiád. Najúspešnejší slovenskí „olympionici“ reprezentovali Slovensko na 22. Európskych hrách školských pracovníkov. Vo francúzskom Bourg En Bresse družstvo atlétov i mixvojbalisti OR SAŠŠ z Banskej Bystrice sa vrátili so zlatom, futbalisti z Nových Zámkov boli štvrtí.

Školský športový rok bol mimoriadne bohatý na medzinárodné aktivity. Už v marci vycestovali do nemeckého Garmisch - Partenkirchenu lyžiar - bežci zo ZŠ Liptovský Hrádok. Dievčatá skončili na 7. mieste a chlapci boli o dve priečky úspešnejší. Výborne si počínali stolní tenisti v Butgenbachu (Belgicko). Dievčatá z

Gymnázia v Dunajskej Strede získali skvelé striebro a chlapci z Gymnázia Hubeného v Bratislave boli štvrtí. Národné výbery obsadili piate (dievčatá) a šieste (chlapci) miesta. Zo striebornej medaily sa známom SWIM CUPE tešili aj plavci OŠG Bratislava, ktoré si priniesli z belgických Antverp. Dievčatá z OŠG Banská Bystrica boli piate. Na medailovú pozíciu získali bronz sa dotiahli v J. HUMBERT CUPE aj atlétky z OŠG Košice, keď chlapci OŠG Trenčín sa museli vo francúzskom Cherbourgu upokojiť so štvrtou priečkou. Národné výbery obsadili piate (dievčatá) a ôsme miesto (chlapci). Menej úspešné boli basketbalové tímy (chlapci a dievčatá z Gymnázia Hubeného z Bratislavy) sa v Ostrave neprebojovali ani do prvej desiatky, podobne ako futbalisti OŠG Košice, ktorí v Peru skončili na štrnástom mieste.

ŠKOLA ROKA

Súťaživosť je vlastná nielen deťom, ale aj dospelým - jednotlivcom či kolektívom. Tento fakt zohral rozhodujúcu úlohu pri hľadaní motivácie k napĺňaniu hlavných úloh a cieľov novozaloženej organizácie školského športu na Slovensku. Je viac ako pravdepodobné, že podobná súťaž bola vyhlásená vo viacerých regiónoch, no základ ŠKOLY ROKA bol poňatý pri vzniku celoštátnej olympiáde detí a mládeže Kalokagatia 1992. Jej pôvodný názov „Súťaž o najaktívnejšiu školu v športe“ je dodnes jej podtitulok. V prvých ročníkoch boli školy na Slovensku hodnotené na diaľku - na základe písomných hlásení - a hlavným kritériom pre zostavovanie poradie bola výkonnosť. Inými slovami bodovo ocenené poradie na školských majstrovstvách Slovenska. Zverejňovanie konečného poradia vo výsledkovej listine či v periodiku SAŠŠ však nebolo pre školy dostatočne inšpirujúce, a tak predsedníctvo SAŠŠ schválilo návrh pozvať zástupcov najúspešnejších škôl na celoštátne vyhodnotenie.

Hneď to prvé v Bratislave bolo vydané a zúčastnilo sa ho viacero významných hostí. Okrem iných aj jeden zo zakladateľov SAŠŠ a predseda SOV František Chmelár či olympijský víťaz Anton Tkáč.

Úspešná premiéra celoštátneho vyhodnotenia výsledkov Školy roka bola impulzom pre organizovanie ďalších. A tak nasledovali sviatky školského športu - ako sme tieto podujatia zvykli nazývať v ďalších krajských mestách - v Trnave, Trenčíne (Trenčianskych Tepliciach) a Nitre. Významným medzníkom sa stalo hodnotenie školského roka 2006/2007. Po prvýkrát sa uskutočnilo na vidieckej škole. Z iniciatívy vedenia obce a riaditeľstva školy sa tak udialo v malebnej dedinke na

strednom Slovensku v Hornej Ždani. Vidiek ako taký sedel tomuto sviatku asi najlepšie a tak už o rok sme sa mohli stretnúť vo Svätom Petri a o ďalší v Smižanoch. Posledné stretnutie bolo v Žiari nad Hronom.

Kritériá hodnotenia škôl sa v priebehu rokov menili. Vychádzali z meniacich sa priorít SAŠŠ a postupne sa vyprofilovali do troch hodnotených pilierov - účastníckeho, výkonnostného a výchovného. Menšie zmeny sa udiali aj vo vyhlasovaných kategóriách. K štyrom pôvodným (ZŠ do 300 žiakov, ZŠ nad 300 žiakov, SŠ dievčatá a SŠ chlapci) pribudli po celoštátnom vyhodnotení v Hornej Ždani aj kategória športových gymnázií.

Zaujímavý je aj prehľad na počty získaných prvenstiev škôl v jednotlivých kategóriách. Prevažujú síce školy, ktorých sa cenné víťazstvo podarilo získať iba raz, no celý rad ďalších škôl si výkonnostnú stabilitu udržali pomerne dlhé obdobie.

Najviac prvenstiev v kategórii ZŠ do 300 žiakov získala ZŠ Svätý Peter, ZŠ Liptovské Revúce a ZŠ Župkov. V kategórii nad 300 žiakov to boli zasa ZŠ Brezová Piešťany, ZŠ Sadová Senica a ZŠ Obrancov Mieru Detva. U stredoškôlkov v dievčenskej kategórii viacnásobne dominovalo Gymnázium Š. Moyzesa Ružomberok, Gymnázium Pierre de Coubertina Piešťany a Gymnázium P. Horova Michalovce. V kategórii chlapcov je to Gymnázium Pierre de Coubertina Piešťany, Gymnázium P. Horova Michalovce, ale aj OŠG Košice. Medzi najlepšie športové gymnáziá (po dobu osamostatnenia sa tejto kategórie) si najviac prvenstiev vybojovalo ŠG v Nitre, ŠG Košice a ŠG Banská Bystrica.

Mimoriadne ocenenie za rozvoj v oblasti olympijskej výchovy opakovane získali ZŠ Krosnianska Košice či Gymnázium Pierre de Coubertina Piešťany.

ŠKOLA ROKA

„AKO VNÍMATE ZARADENIE VAŠEJ ŠKOLY MEDZI NAJÚSPEŠNEJŠIE ŠKOLY v celoštátnej súťaži aktivity ŠKOLA ROKA.“

Žiaci našej školy už tradične získavajú popredné umiestnenia v športových ako aj vo vedomostných súťažiach. Napriek tomu /alebo možno práve preto/, že máme alternatívne triedy pre všeobecné nadaných žiakov, šport má u nás zelenú. V to viac nás teší ich nadšenie pre šport, lebo je prirodzené, že intelektuálne činnosti je potrebné strieďať s fyzickou aktivitou. Nechceme vychovávať génirov, ktorí nevedia chytiť loptu do ruky, alebo počítačových fanatikov, ktorým je cudzia radosť z hry a pohybu. Chceme mať nielen vzdelanú, ale aj fyzicky zdatnú generáciu. Toto ocenenie má pre našu školu váhu podobnú, ako keď sú tí najlepší športovci - žiaci odmeňovaní za svoje výkony medailou. Samozrejme je to veľká výzva do budúcich rokov udržať si takúto prestíž školy. Najvýstižnejšie pre kohokoľvek, kto chce niečo dosiahnuť platí známe: „Je ťažké dosiahnuť víťazstvo, ale ťažšie je ho udržať. Som rád, že sa nám to úspešne darí, o čom svedčia aj tohoročné úspechy v školskom športe /držíme prvenstvo už 15 rokov v rámci okresu/, ako aj vo Vedomostnej súťaži o olympizme, v ktorej sme tento rok získali 1. miesto na úrovni Slovenska. Nedá sa nespomenúť mimoškolské športové aktivity v rámci mesta Košice, celoročné školské športové ligy, kde sa aktívne zapájame v mimo vyučovacom čase: volejbal chlapci /1. m./ a dievčatá, plávanie chlapci a dievčatá, strelba, Zober loptu nie drogy - basketbal /2. m./. Je to pozitívne zviditeľnenie sa našej školy z pomedzi ostatných, za čo patrí poďakovanie za obetavú prácu naším pedagógom, hlavne Mgr. Eve Pavlikovej, ktorá sa často aj na úkor svojho voľného času venuje našim žiakom, a ktorá najviac získala Školskú cenu fair - play v rámci učiteľov telesnej výchovy na celoslovenskej úrovni, čo pozitívne prenáša na žiakov našej školy.

Šefan Dzurovčák, riaditeľ, ZŠ Krosnianska Košice

Získanie titulu „Škola roka“ v školskom roku 2009/2010 ako aj úspešné účinkovanie Športového gymnázia Jozefa Herdu v tejto celoslovenskej súťaži vo viacerých školských rokoch nás teší a je potvrdením toho, že námaha, ktorú sme vynaložili pri práci s mládežou, sa nám vrátila v úspechoch našich žiakov. Zároveň nás to zaväzuje k tomu, aby sme aj naďalej v tejto práci pokračovali, lebo je oveľa zložitejšie titul opäť obhájiť.

Jozef Jančovič, riaditeľ ŠG J. Herdu Trnava

Je dobrý pocit vidieť vo výstavných priestoroch školy viacero víťazných diplomov a uložené poháre z okresných,

regionálnych, krajských a celoslovenských súťaží. Za týmto pocitom sa skrývajú roky tvrdej práce, usilovnosti, ale aj radosti a uspokojenia z dosiahnutých úspechov. Je to výsledok spolupráce vyučujúcich a žiakov, ich veľkej motivácie dokázať sa pripraviť k najlepším výkonom a tešiť sa z víťazstiev alebo len v účasti v jednotlivých súťažiach. Po dôležitých víťazstvách si vrcholoví športovci dávajú oddych, vynechávajú celú ďalšiu sezónu. Aj my sme si hovorili, že ten ďalší rok si oddýcheme, ale opak je pravdou, pretože chceme súťažiť, vyhrávať a súťaž „Škola roka“ je pre nás veľkou motiváciou a výzvou, tak ako v minulých rokoch. Ďakujeme SAŠŠ za jej prácu.

Michal Urban, učiteľ TV
Bronislava Fačkovcová, riaditeľka
VII. ZŠ Brezová Piešťany

Žiaci našej školy už tradične získavajú popredné umiestnenia v športových ako aj vo vedomostných súťažiach. Preto si nesmierne vážime toto ocenenie, ktoré je ocenením tak úspešných žiakov predovšetkým v športových hrách ako aj ocenením práce pedagógov. Je to rovnako aj výsledok veľmi úspešnej spolupráce medzi športovými klubmi a našou školou. Samozrejme je to veľká výzva do budúcich rokov udržať si takúto prestíž školy, pretože úspechy aj v tejto športovej oblasti radia našu školu medzi jednu z najlepších v rámci košického kraja. Zároveň nás to zaväzuje k tomu, aby sme aj naďalej v tejto práci pokračovali.

Ján Lajčák, Gymnázium Pavla Horova Michalovce

1997-98

TAK ŠLI ROKY

V decembri 1997 došlo k prekvapujúcej zmene na poste predsedu SAŠŠ. Odchádzajúceho Jozefa Bartíka v tejto funkcii nahradil Milan Rybanský, ktorý v tom čase pôsobil ako vedúci úradu Ministerstva školstva, mládeže a športu SR. S jeho pôsobením v SAŠŠ je spojené predovšetkým podpísanie Zmluvy medzi SAŠŠ a MŠMaŠ SR, ktorej platnosť (teoreticky) trvá dodnes. Zmena predsedov sa oficiálne udiala na zasadnutí Slovenskej rady SAŠŠ dňa 13. decembra 2002.

V medzinárodných súťažiach ISF štartovali školskí reprezentanti v štyroch športoch. Do Českej republiky (Plzeň) odcestovali hádzanárske kolektívy, z ktorých úspešnejší boli chlapci ŠG Košice (7. miesto), dievčatá z Partizánskeho len tesne zostali za bránami najlepšej osmičky.

Podobne si počínali aj volejbalové družstvá v Aténach. Chlapci SPŠ stavebná zo Žiliny sa umiestnili na 7. mieste, dievčatá z OA Senica boli desiate.

Najúspešnejším kolektívom však tentoraz prekvapujúco boli stolní tenisti, ktorí v Portugalsku (Tavira - Algarve) získali dve bronzové medaily. O tento úspech sa pričínili chlapci Gymnázia Hubeného v Bratislave a dievčatá z Gymnázia v Dunajskej Strede.

Bilanciu účasti v ročníku dopĺňajú atléti a plavci. Na pretekoch v rámci Gymnaziády v Šanghaji všetky štyri tímy získali zhodne jedenástu priečku. Ani v súťaži jednotlivcov sme na medailu nedosiahli. Najbližšie k nej mala atlétka Dana Veldáková štvrtým miestom v skoku do diaľky.

Domácim vrcholom aj tentoraz - ako sme si v olympijskom roku už zvykli - bola (opäť úspešná) Kalokagatia 1998. To, čo si jej organizátori predsavzali už

pri jej zrode sa aj do tretice stalo skutočnosťou. Po prvý raz sa na Spiši (s centrom v Spišskej Novej Vsi) konala Zimná Kalokagatia. Jej uskutočnenie sa plánovalo už v roku 1996 na Bezovci pri Piešťanoch. Neisté snehové podmienky však čoskoro dalo na tieto plány zabudnúť a ponuka zo Spiša iniciovaná profesorom Vladimírom Černušákom prišla ako na zavolanie. Premiéru na tomto zimnom sviatku športu a olympizmu malo zjazdové a bežecké lyžovanie, hokej a short track.

Po úspešnej premiére Olympiády školských pracovníkov v Nitre sa toto učiteľské podujatie opäť uskutočnilo. A to aj napriek tomu, že malo viacero odporcov opierajúcich sa hlavne o neprístopnosti z prvého ročníka. Trenčianski organizátori však položili dobrý základ zabudnutia na nepríjemné a pokračovania učiteľských olympiád na Slovensku v ďalších ročníkoch. Neskôr sa potvrdila správnosť tohto kroku len potvrdila.

Najúspešnejší jednotlivci a kolektívy z trenčianskeho podujatia nás reprezentovali v hlavnom meste Českej republiky. V termíne od 22. do 24. mája sa držali statočne. Atléti v celkovom hodnotení získali druhé miesto, podobne ako aj mixdružstvo OR SAŠŠ z Banskej Bystrice vo volejbale. Menej oproti predchádzajúcim rokom sa darilo futbalistom, ktorí sa umiestnili na štvrtom mieste. V našom najrozšírenejšom športe nás reprezentovali zástupcovia OR SAŠŠ Trenčín.

V rámci Kalokagatie 1998 sa v obradnej sieni trnavskej radnice uskutočnilo vyhodnotenie III. ročníka Školskej ceny fair play. Významné ocenenie za prítomnosti Márie Mračnovej, Kataríny Ráczovej, Štefana Bošnaka a ďalších hostí prevzalo sedem pedagógov (za celoživotnú prácu v školskom športe sprevádzanú fair play postojmi) a traja žiaci za konkrétne činy.

TAK ŠLI ROKY

1998-99

Rozbehnutý „stroj“ činnosti SAŠŠ sa nezastavil ani v poolympijskom roku, v ktorom by sa po namáhavom období plnom tých najrôznejších aktivít dalo čakať - čo je úplne prirodzené - aspoň mierne uvoľnenie. Už v novembri sa v Bratislave konal III. Snem SAŠŠ. V značne nervózne atmosfére prebehli voľby orgánov, kde na návrh predsedníctva SAŠŠ bol do funkcie predsedu zvolený Ján Chladný.

Ďalšími členmi predsedníctva sa stali Anton Javorka (výkonný podpredseda), Milan Rybanský, František Chmelár, Božena Gerháťová, Lýdia Polónyoná, Daniela Helebrandtová, Frantošek Kucman, Dušan Melicherčík, Štefan Koháry, Jozef Daník, Jozef Uchal' a Ferdinand Schlosser.

Rušno bolo v medzinárodnej činnosti, ktorú už v marci odštartovali lyžiari - bežci v Jeseníkoch (Česká republika). Slovenský školský šport reprezentovali družstvá chlapcov a dievčat zo ZŠ Tatranská Lomnica. Lepšie si počínali lyžiarky, ktoré dvakrát obsadili štvrtú priečku a len o jeden stupienok horšie sa umiestnili ich spolužiaci.

S nádejami sme na letisku odprevádzali basketbalové tímy V hlavnom meste Izraela - Jeruzaleme - však v máji nemali svoj týždeň. Dievčatá z Gymnázia L. Novomeského v Košiciach skončili napokon jedenáste a opäť o jednu priečku horšie sa umiestnili chlapci z Gymnázia Hubeného v Bratislave.

O čosi lepšie si počínali v talianskom Cagliari futbalisti SOU Kremnička (Banská Bystrica). Neprekvapili, ale ani nesklamali. Ich ôsme miesto pomerne presne vyjadriло úroveň nášho športu číslo jeden - i v oblasti školského športu.

Vo výbornom svetle sa ukázali v júni v Reutlinge (Nemecko) atléti v Pohári J. Humberta. Chlapci ŠG Banská Bystrica skončili štvrtí a dievčatá z tej istej školy boli jedenáste. Skvelé však boli bronzové medaily oboch národných výberov. To skutočne nikto nečakal.

Z individuálnych športov bol v programe ISF orientačný beh v Madride. V osmičke najlepších sa umiestnil Róbert Barčík (tretí v krátkych pretekoch a štvrtý v dlhých pretekoch), Juraj Sokol, ktorý obsadil piatu priečku a Katarína Papová, ktorá bola ôsma.

Z domácich podujatí bola v centre celoročnej pozornosti najmä III. Olympiáda školských pracovníkov. Prvýkrát najúspešnejších atlétov, futbalistov a mixvolebalistov privítala Spišská Nová Ves s kolektívom organizátorov okolo Dušana Slivu, ktorým premiéra vyšla na jednotku. Účastníci si pochvaľovali nielen športovo technické zabezpečenie olympiády, ale aj skvelú atmosféru a spoločensko - kultúrne ponuky organizátorov. Najlepšie tímy a nominovaní atléti reprezentovali slovenský školský šport v nemeckom Kaiserslauterne a počínali si veľmi dobre. Dve strieborné medaily (kolektív atlétov a mixvolebalové družstvo z Banskej Bystrice) a jeden bronz - OR SAŠŠ Spišská Nová Ves.

V auguste bola udelená Zlatá medaila I. B. Zocha J. Gabryšovi a v novembri profesorovi V. Černušákovi.

POVEDALI...

Myšlienka kalokagatie stále živá.

"Som nadšený tým, čo som v Trnave videl a zažil. To, k čomu dospeli starovekí Gréci, je dodnes neprekonané. Napriek ubiehajúcim storočiam zostáva ideál kalokagatie v podobe méty. Objavuje sa pred nami znovu a znovu a láka nás dosiahnuť ho. Som rád, že myšlienka kalokagatie je aj vďaka nadšencom na Slovensku stále živá. Európa postupne stárne. V mládeži vidím budúcnosť. Treba sa jej venovať viac ako doteraz. Vaša KALOKAGATIA má k tomu všetky predpoklady" povedal pri príležitosti slávnostného otvorenia Kalokagatie 2000 **Jaques Rogge**, predseda MOV.

Športom k zdokonaľovaniu ducha.

„Šport slúži predovšetkým k výchove človeka. Ako aktívny športovec a neskôr tréner som vždy chápal

pohybovú aktivitu ako nástroj zdokonaľovania ducha a súčasť vzdelávacieho a výchovného procesu. Výchova k princípom a zásadám fair play má platnosť v každodennom živote. Som presvedčený, že aj vďaka Slovenskej asociácii športu na školách budú tieto zásady v našom živote dominovať. Trnavský samosprávny kraj je spoluorganizátorom olympiády stredoškolákov Slovenska Gaudeamus Igitur. Účasť vyše tisícky mladých športovcov z celého Slovenska predstavuje veľa práce. Som rád, že aj zásluhou SAŠŠ sa nám darí predstaviť náš región ako pohostinný a organizačne dobre pripravený“ povedal predseda Trnavského samosprávneho kraja **Tibor Mikuš** pri príležitosti olympiády stredoškolákov Gaudeamus Igitur 2009.

Sentuziazmom a premyslene.

„Vždy, keď som prišiel na Kalokagatiu, stretol som sa s niečím novým, vždy ste ma niečím prekvapili. Robíte to veľmi dobre. Som rád, že na Slovensku pôsobí organizácia, ktorá sa s takým entuziazmom venuje mládeži, pritom premyslene a cieľavedome. Je to mimoriadne dôležité, pretože v súčasnosti je veľa lákadiel, ktoré odpútavajú pozornosť detí od športovania, mnohé z nich dokonca vťahujú do osídíel nebezpečenstva. Držím Vám palce“ povedal počas Kalokagatie 2008 **Vladimír Černušák**, čestný člen MOV

Uznaním sú dosiahnuté výsledky

Ako učiteľka telesnej výchovy, trénerka a funkcionárka som od začiatku vzniku SAŠŠ úzko spolupracovala na rôznych športových akciách. Aj vďaka tomu som sa zúčastnila Svetovej gymnaziády na Cypre v roku 1994, kde svoju atletickú kariéru odštartoval aj náš syn Libor.

Dušou činnosti a tvorivých nápadov je Anton Javorka, ktorý je zakladateľom Kalokagatie - olympiády detí a mládeže, ktorá si hneď získala veľa nadšencov doma i v zahraničí. Pre mňa je radosťou pracovať pod jeho vedením. Uznaním pre SAŠŠ sú dosiahnuté výsledky, obetavosť a radosť zo športovania mládeže. Osobne želám vedeniu SAŠŠ ešte viac nápadov, iniciatív, radosti z víťazstiev a veľa spokojných športovcov.

Eva Charfreitagová

Olympiáda na Spiši dvojčkou tej trnavskej

Pamätám sa na eufóriu, obrovské úsilie, obetavosť a húževnatosť mnohých učiteľov predovšetkým z radov telocvikárov, ktorým po tzv. nežnej revolúcii záležalo na školskom športe a zachovaní školských športových súťaží. Ich úsilím bolo vytvoriť dobrovoľnú, po odbornej stránke kvalitnú organizáciu, ktorá bude prospešná pre deti a mládež a zastreší školský šport a školské športové súťaže. Bol som jedným z tých, ktorí stáli pri zrode

POVEDALI...

SAŠŠ. Som na to aj patrične hrdý. Hneď po jej ustanovujúcom sneme som bol jedným zo spoluzakladateľov OR SAŠŠ v okrese Spišské Nová Ves a jej dlhoročným predsedom.

Ťažko je si spomenúť iba na jeden okamih, udalosť. Ale veľmi na mňa zapôsobilo oživenie myšlienok starogréckej kalokagatie v Trnave a jej pretavenie do medzinárodnej olympiády detí a mládeže pod názvom Kalokagatia. Vždy sa teším na stretnutie s jej zakladateľom Tonkom Javorkom, ktorého si veľmi vážim nielen pre jeho ľudské hodnoty, ale aj jeho nemalé úsilie, aby bol šport pre deti a mládež radosťou a mal aj svoju vnútornú hodnotu, aby vychovával.

Čo zaželať SAŠŠ do budúcich rokov? Snáď to vyjadrím jedným slovom jej „znovuzrodenie“.

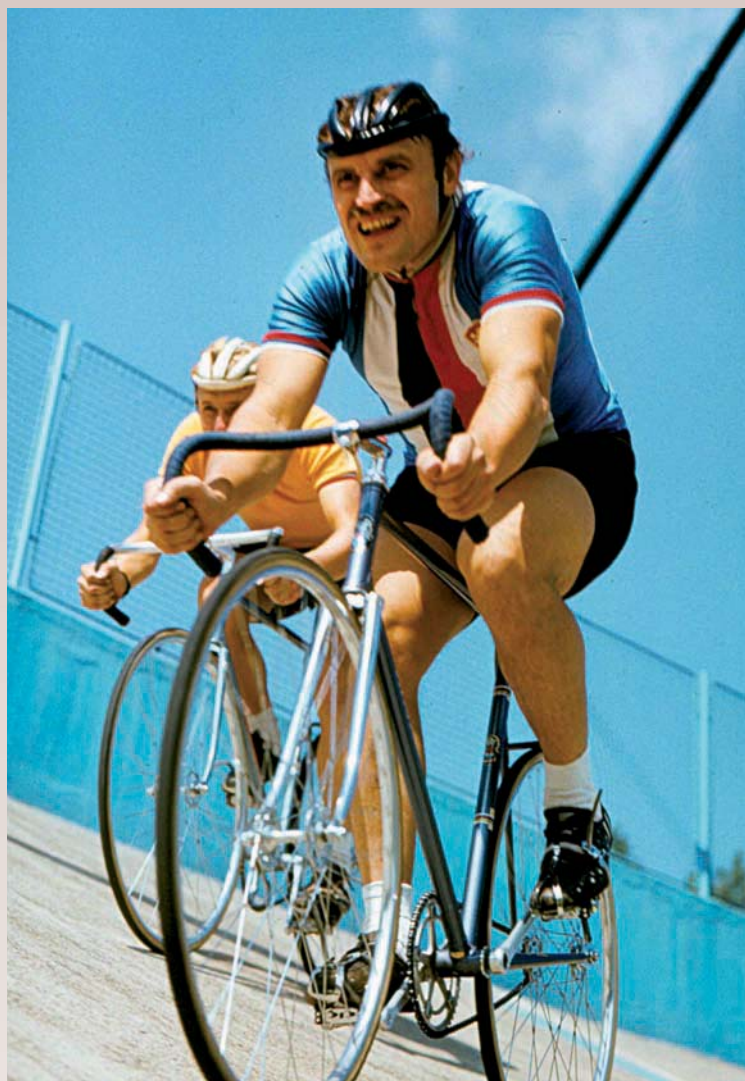
Dušan Sliva

Majster pästiarskych rukavíc.

Ešte ani raz nechýbal na olympiáde detí a mládeže Kalokagatia. Napriek tomu, že už má osemdesiatku na krku, stále sa stretáva s najmenšími v telocvični i na besedách. Kto?

Ján Zachara, olympijský víťaz v boxe v kategórii do 57 kg, Zlatú medailu získal v roku 1952 v Helsinkách.

„V záverečných súbojoch som vybodoval Juhoafričana a vo finále aj Taliana Capraniho. Bol to úžasný pocit počuť hymnu krajiny, ktorú človek reprezentuje. Ja som mal to šťastie a rovnako ho prajem aj mojim nasledovníkom. Vaša asociácia robí dobrú prácu. Pokračujte v nej a nenechajte sa znechutiť nepravdivými. Každé obdobie ich má, Vedel by som vám o tom veľa rozprávať. Nikdy som sa však nevzdal - aj to mi určite pomohlo k helsinskému víťazstvu.“

Vo veľkom finále zdolal svoj idol.

Keď sa vysloví meno **Anton Tkáč**, každému z pamätníkov sa vybaví jeho úžasný súboj o zlato na cyklistickom ovále olympiády v Montreale 1976. Stretol sa v ňom s Francúzom Morelonom - so športovcom, ktorého najskôr obdivoval ako nedosiahnuteľný idol, potom sa s ním stretol ako so súperom vzbudzujúcim úctu a nakoniec sa postavil proti nemu ako rovný s rovným.

„Po dvoch jazdách bol stav vyrovnaný. V tretej jazde som ho (Morelona) prekvapil. Na najväčšom klopení dráhy som skrútil bicykel prudko dolu a nastúpil som. Bol to pre mňa najúžasnejší životný okamih. Doprial by som ho každému. K výročiu vašej organizácie vám všetkým chcem popriať, aby takýto okamih prežilo čo najviac z vašich zverencov. Tiež vám chcem poďakovať za dlhoročnú spoluprácu pri organizovaní Národnej cyklistickej súťaži. Rád si na to obdobie spomínam.“

1999-00

TAK ŠLI ROKY

Bol to úspešný školský športový rok na Slovensku, popretkávaný duchom olympizmu a fair play s vyhlásením na olympiáde detí a mládeže Kalokagatia 2000. Osobne sa jej zúčastnil predseda Európskych olympijských výborov a súčasný prezident MOV J. Rogge. Z Trnavy potom cestoval priamo do Sydney, kde sa zúčastnil Valného zhromaždenia MOV. Vo svojom vystúpení s nadšením hovoril i o Kalokagatii na Slovensku. Práve od tohto obdobia sa pojem Kalokagatia skloňuje vo všetkých pádoch na všetkých významných olympijských podujatiach vo svete.

Samotná detská olympiáda 2000 sa nesie v znamení tradičného programu, vrátane kultúrnych súťaží a vyhlásenia Školskej ceny fair play.

V olympijskom roku otvorila opäť svoju náruč aj Zimná Kalokagtia v Spišskej Novej Vsi, ale aj IV. Olympiáda školských pracovníkov v Komárne (4.-5.máj 1999). Obe vydarené podujatia vychádzali z dobrej práce organizačných výborov, na čele ktorých stáli Dušan Sliva a v Komárne Dušan Melicherčík.

Z ďalších podujatí pozornosť na seba pútal najmä januárové zasadnutie Slovenskej rady SAŠŠ a potom účasť slovenských školských reprezentácií v zahraničí. Z nich si najlepšie počínali volejbalisti a hádzanári. Tí prví v Portugalsku (Matosinhos) získali dvakrát bronz (chlapci OŠG Bratislava a dievčatá OŠG Trenčín), tí druhí vo francúzskom Strassbourgu získali strieborné medaily (tím dievčat Gymnázium Partizánske) a piate miesto - chlapcov z OŠG Košice. Výpočet zahraničných výprav treba skompletizovať účasťou stolnotenisových družstiev i výberov v Beuvry (Francúzsko). Vo vyrovnanej konkurencii si najlepšie počínali dievčatá Gymnázia Malacky (5.miesto), za nimi skončili oba slovenské výbery a chlapci OŠG Košice (9.miesto). Po viacerých úspešných rokoch sa tak reprezentácia stolných tenistov vrátila domov bez medaily.

Školskí pracovníci cestovali zo Spišskej Novej Vsi do Leuvenu (Belgicko), kde si počínali skutočne vynikajúco. V silnej konkurencii trinástich krajín skončili celkove na druhom mieste hneď za domácimi Belgickom. A to aj napriek tomu, že Slovensko viaceré športy neobsadilo. O vynikajúci úspech sa pričínili prvenstvami futbalisti z Nových Zámkov, družstvo mixvolejbalistov zo Spišskej Novej Vsi, ale aj atléti celou sprškou medailí.

Vo vnútornom živote SAŠŠ dominovalo plánované zasadnutie Slovenskej rady v Bratislave 22.januára 2000.

TAK ŠLI ROKY

2000-01

Po prvý raz v krátkej histórii Olympiády školských pracovníkov SR sa počet športov v nej rozšíril z troch na osem. K tomuto veľkému skoku sa odhodlali skúsení organizátori v Trnave. K atletike, futbalu a mixvolejbalu v programe pribudli tenis, stolný tenis, šach, nohejbal a mixbasketbal. Treba tiež vyzdvihnúť prvé vyhlásenie kultúrnych súťaží vo vlastnej literárnej tvorbe a výtvarnom prejave. Ich vyhodnotenie prebehlo v rámci slávnostného otvorenia v Mestskej športovej hale. Najlepšie kolektívy v mixbasketbale a futbale, ako aj výber atlétov štartoval na XXVI. Európskych hrách školských pracovníkov v Grécku. Toto podujatie bolo účastníkmi hodnotené ako dovtedy najlepšie zorganizované. Nanajvýš spokojní sme boli aj s dosiahnutými výsledkami. Výber atlétov a futbalisti z Nových Zámkov získali v silnej konkurencii prvenstvá a kolektív v mixvolejbale z Nitrý skončil tretí. Celkove bola slovenská výprava vyhodnotená ako najúspešnejšia.

Vo vnútornom živote SAŠŠ dominovalo februárové zasadnutie Predsedníctva SAŠŠ a najmä slávnostné zasadnutie k 10.výročíu SAŠŠ, ktoré sa konalo 30.júna 2001 v Trnave. Novinkou v súťažnom kalendári boli zmeny v Školských dňoch športu. V ich rámci sa konal už Memoriál Márie Zavorskej a celoštátne vyvrcholenie sa nieslo v znamení hesla „Rozlúčka z milénium v pohybe“. Netradičné švétske štafety mali celoštátne finále opäť v Bratislave na mítingu Slovak Gold. Víťazstvo si odniesla štafeta ŠG Trenčín. Po prvý raz bola vyhlásená anketa o najúspešnejšieho školského športovca roka. Stali sa nimi J. Kisty z Michaloviec (strelba) a L. Klocová z Martina (atletika). V družstvách sa na piedestál dostali hádzanárky z Gymnázia Partizánske. Za vrcholné podujatie roka však možno označiť Zimnú kalokagatiu, ktoré sa začala kvôli rovnomernému rozdeleniu financií organizovať v nepárne roky. K športom z úvodného ročníka pribudol biatlon - rýchlostný i vytrvalostný, ale už aj kultúrne súťaže v literárnej tvorbe a výtvarnom prejave.

V medzinárodných súťažiach študentov potešili dve

bronzové medaily, ktoré získali basketbalistky z Gymnázia Š. Moyzeša z Ružomberka v tureckom Nevsehire (chlapci Gymnázia Haanova Bratislava skončili na 12.mieste) a atléti ŠG Banská Bystrica v španielskej Malage v Pohári J. Humberta. Atlétky ŠG Trenčín boli piate, podobne ako aj slovenský výber dievčat, keď slovenský výber chlapcov obsadil šiestu priečku.

Vo futbale nás reprezentovali chlapci ŠG Košice. Do Talianska (Cagliari) odchádzali s veľkými ambíciami, preto ich deviata priečka bola miernym sklamaním.

Medzinárodný šampionát v lyžovaní prebehol v marci v Pralognane (Francúzsko). V bežeckom lyžovaní reprezentovali dievčatá zo ZŠ Tatranská Lomnica (4.miesto) a chlapci ZŠ Na Uhlisku Banská Bystrica (6.miesto). V zjazdovom lyžovaní reprezentačný dres školského športu obliekli chlapci a dievčatá ŠG Banská Bystrica. Tí prví skončili na 10. mieste, dievčatá boli siedme.

Vítame účastníkov olympiády školských pracovníkov

SLOVENSKÁ
ASOCIÁCIA
ŠPORTU
NA ŠKOLÁCH

OJEDINELÝ V EURÓPE

Slovenská asociácia športu na školách od samého začiatku svojej existencie usilovala do svojho programu zaradiť rôzne (predovšetkým pohybové) ponuky pre tých, na ktorých (často „ubolených“) pleciach aj v súčasnosti leží celá ťarcha školského športu. Najskôr to boli ojedinelé podujatia, ktoré postupne prerástli v postupové súťaže vrcholiace celoštátnym finále. A tak od sporadických aktivít sme sa dopracovali k ucelenému systému športových súťaží školských pracovníkov.

Významným medzníkom v tomto smere bola účasť slovenskej školskej reprezentácie na Európskych športových hrách školských pracovníkov (EHŠP) v belgickom Butgenbachu. Samotná účasť, ale najmä dosiahnuté úspešné výsledky boli pre Slovenskú asociáciu športu na školách a jej vedenie nielen impulzom, ale aj záväzkom rozvíjať túto oblasť činnosti ďalej.

Vyvrcholením tohto úsilia bola I. Olympiáda školských pracovníkov v roku 1997 v starobylej Nitre. V meste pod Zoborom sa stretli zástupcovia školských pracovníkov zo všetkých krajov Slovenska, aby v čestnom športovom záporení a v duchu olympijských myšlienok položili základy novo sa rodiacej tradície. Športový, ale tiež spoločenský úspech tohto podujatia spôsobil, že učiteľské olympiády sa konali aj v nasledujúcich rokoch - po Nitre prišiel na rad Trenčín, potom Komárno, Piešťany, Trnava, Spišská Nová Ves. Posledné dve mestá sa ako hostiteľské objavili v tomto zozname najčastejšie. Tucet ročníkov sa završil na Spiši s tým, že tento športový sviatok učiteľov a školských zamestnancov už nebude bývať každoročne, ale v dvojročných intervaloch. V nepárnych rokoch sa mali konať vo vyhlásených športoch slovenské šampionáty školských pracovníkov.

V programe sa v prvých ročníkoch objavili atletika, mixvolejbal a futbal. Teda športy, v ktorých sme vysielali svoje reprezentácie aj na Európske hry školských pracovníkov. Malé jubileum (piaty ročník v Trnave) však prekvapilo aj v tomto smere. Počet športov sa rozšíril na osem, keď pribudli tenis, stolný tenis, šach a mixbasketbal, nohejbal.

Druhý tucet učiteľských olympiád sa začal odvíjať v školskom roku 2009/2010 - okresnými a krajskými kolami s predpokladaným celoštátnym vyvrcholením. Dlhú dobu sa nevedelo kde, ba neisté bolo aj to, či sa vôbec toto podujatie uskutoční. Dôvod - prozaický! Financie.

Dlhoročné skúsenosti však hovoria, že ak sa nejaké séria preruší, už veľmi ťažko sa jej niť niekedy spojí. A keď, tak až po väčšej či menšej pauze. Aj preto si nadšenci športu pre všetkých povedali, že k tomuto stavu v žiadnom prípade nesmie dôjsť. Len ťažko by prežívali osud, ktorý postihol EHŠP (Európske hry školských pracovníkov).

A tak trnavský športový areál na Slávii po dvoch rokoch privítal opäť učiteľskú športovú elitu v atletike, malom futbale, mixvolejbale, mixbasketbale a stolnom tenise. Samotným súťažiam (uskutočnili sa v piatok - 27. júna) predchádzalo slávnostné otvorenie. O čosi skromnejšie, ale o to milšie a dôstojnejšie. Predseda SAŠŠ A. Javorka vo svojom vystúpení ocenil prácu všetkých, ktorí svojim prínosom nedovolili ukončiť projekt, ktorý nemá v Európe obdobu. Zároveň vyslovil ambíciu pokúsiť sa oživiť zašlú slávu a tradíciu Európskych športových hier školských pracovníkov.

TAK ŠLI ROKY

2001-02

Školský športový rok začal dosť nešťastne. Predsedníctvo SAŠŠ na svojom prvom zasadnutí sa nepochopiteľne rozhodlo v pomere hlasov 5:4 pre netradičnú organizáciu pridelených Medzinárodných školských majstrovstiev ISF v stolnom tenise. Oslovením súkromnej firmy, ktorá toto významné podujatie zorganizovala - ako sa vraví - „na kľúč“ sa SAŠŠ dobrovoľne vzdala rozhodovania o použití finančných príjmov, ale aj možnosti opäť raz potvrdiť svoje usporiadateľské kvality. Doposiaľ je tento krok predsedníctva akoby zahalený rúškom tajomstva. Zaujímavé pri tomto rozhodnutí bolo aj to, že sa neuskutočnilo pred začiatkom prípravy, ale po viac ako ročnej práci organizačného výboru. Samotný medzinárodný svetový šampionát študentov sa uskutočnil 5.-12. apríla 2002 v Senci. Napriek pomerne vysokým ambíciám sa našej výprave podarilo získať iba bronzovú medailu. Pričinil sa o to B tím slovenského výberu chlapcov.

Podstatne úspešnejšie si počínali hádzanárske kolektívy. V Grécku (Thesaloniki) získali bronzovú medailu (chlapci) a vynikajúce 4. miesto dievčatá.

Do zahraničia v tomto školskom roku vycestovala aj volejbalová výprava. V Puerto Ricu (San Juan) boli dievčatá ŠG Bratislava siedme a chlapcom ŠG Trenčín sa ušla „len“ deviata priečka. Na rokovaní predsedníctva však bol veľmi vážne kritizovaný prístup členov výpravy k tradičnému Večeru národov.

V olympijskom roku 2002 sa SAŠŠ-ka mohla znovu popýšiť svojimi olympiádami. Reprezentantov letných

športov privítala tak ako aj v predchádzajúce olympijské roky Trnava. Olympiáda školských pracovníkov sa po prvýkrát konala v Banskej Bystrici, z organizačných dôvodov však v dvoch termínoch - 17.-18. mája a 14.-15. júna.

Ak úvod školského športového roka nezačal najlepšie, príjemnejšie to nebolo ani v jeho závere. V júni sa v Bratislave konal svojim spôsobom historický IV. snem SAŠŠ. Historický najmä preto, že výrazným spôsobom odmietol oportunistickú koncepciu (?) skupiny S1. Tu sa ukázala jednota školského športu na Slovensku, ktorá aj v súčasnom období môže byť rozhodujúcou podmienkou víťazstva našej koncepcie. Za predsedu bol po prvý raz zvolený Anton Javorka. Ďalšími členmi predsedníctva sa stali Ján Gabryš, Daniela Helebrandtová, Peter Martinovský, Daniel Beníček, Peter Dobrý, Imrich Kováč, Jozef Daník, Jozef Uchal'a

Ferdinand Schlosser. V školskom roku 2001-2002 sa skúšobne rozbehla aj webová stránka SAŠŠ. Okrem predstavenia organizácie obsahovala stanovy, adresár, výsledky súťaží, aktuálne informácie a ďalšie zaujímavosti. Aj úspešnejšími športovcami roka sa stali atlétka L. Tvrdoňová zo Šurian a plavec M. Parnahaj z Košíc. Z kolektívov v ankete zvíťazili basketbalistky z Gymnázia Š. Moyzesa v Ružomberku. Novinkami v súťažnom kalendári bol aerobik stredoškolákov, minivolebal a v rámci Kalokagatie 2002 aj športový tanec. SAŠŠ v tomto roku udelila náhle zosnulému generálnemu sekretárovi ISF Raymondovi Defévrovi Zlatú medailu I.B.Zocha.

PATRÍ K NAJSTARŠÍM...

Bezosporu najstaršou ponukou SAŠŠ-kárskeho kalendára školských športových súťaží je dlhodobý vyraďovací turnaj futbalových družstiev základných škôl. Je zaujímavý najmä tým, že kopíruje hracie systémy svetových a európskych futbalových súťaží akými sú Majstrovstvá sveta, Majstrovstvá Európy či Liga majstrov. Jej prvý ročník sa uskutočnil už v školskom roku 1968/69 pod názvom MALÝ POHÁR EURÓPSKÝCH MAJSTROV. Mal síce „len“ regionálny charakter, no viac ako šesťdesiat zúčastnených družstiev avizovalo, že autor myšlienky trafil priamo do čierneho. V priebehu ďalších rokov sa okruh tohto futbalového regiónu postupne (ale rapídne) rozširoval - až sa dočasne zastavil na hraniciach Slovenska. Ukazuje sa však, že ani táto „bariéra“ nie je definitívna. Na stretnutí zástupcov školského športu krajín Višegradskej štvorky rezonovala otázka medzinárodnej ligy. Futbal žiakov základných škôl má šancu dostať sa medzi „vyvolené“ športy, v ktorých sa v tomto európskom regióne bude súťažiť medzinárodne.

Víťazom prvého ročníka pod spomínaným názvom „MALÝ POHÁR EURÓPSKÝCH MAJSTROV“ pred viac ako štyridsiatimi rokmi sa stala FC BARCELONA (ZŠ s MŠ Križovany nad V. okres Trnava) s trénerom legendárnym **Jozefom Štibrányim**. Ten so svojim kolektívom (pravda, už pod iným názvom) získal cennú trofej ešte dvakrát a tak ju škola má vo svojej vitríne natrvalo. Premiérové víťazstvo chlapcov z

dedinky neďaleko Trnavy sa zrodilo v roku, kedy československý (a teda aj slovenský) futbal zožal najväčšie úspechy v európskom klubovom futbale. Spartak Trnava sa dostal do semifinále najvyššej európskej súťaže, kde ho v dramatickom dvojzápase vyradil až slávny AJAX AMSTERDAM po výsledku 3:0 a 0:2 a Slovan Bratislava dokonca vyhral druhú najvyššiu súťaž pod názvom „Pohár víťazov pohárov“, keď v nezabudnuteľnom finále zdolal slávnu FC Barcelonu v pomere 3:2.

V čom je osobitosť tejto populárnej súťaže, v ktorej K.O. systém hrá každoročne 600 700 družstiev zo všetkých krajov Slovenska?

Zrejme aj v tom (okrem toho, že futbal v športe na Slovensku kraluje), že súperiace kolektívy si v záverečnej fáze turnaja vyžrebujú názvy priamych účastníkov toho veľkého finále - kluby alebo krajiny. Najbližšie to budú účastníci ME vo futbale 2012 v Poľsku a Ukrajine.

Popularite malej Ligy Majstrov (MS či ME) neuberá ani fakt, že organizácia zápasov či dvojzápasov o postup je na bedrách konkrétnych škôl - obyčajne domácich družstiev.

2002-03

TAK ŠLI ROKY

Školský rok začal optimisticky a v dobrej atmosfére - dôsledok to skvelého víťazstva rozumu, kolektívneho ducha, nezlomnej vôle a entuziazmu na IV. SNEME SAŠŠ. Konečne nastala obdobia tak potrebné pre zodpovednú prácu v prospech školského športu na Slovensku. Najvýraznejšie sa to prejavilo v športovotechnickej oblasti, v ktorej invenčný vklad dostal nevidaný priestor. Práve v tom období sa zrodili také nápady akými bola myšlienka celoštátneho vyhodnotenia Školy roka, Anketa o najlepšieho školského športovca roka a niektoré ďalšie.

Najvýznamnejšou domácim podujatím bola opäť Olympiáda školských pracovníkov v Trnave a. Zimná kalokagatia v Spišskej Novej Vsi. V neoficiálnom hodnotení krajov učiteľskej olympiády zvíťazila Banská Bystrica pred Nitrou a Košicami. Na XXVII. Európskych hrách nás reprezentovali atléti (v celkovom hodnotení skončili na druhom mieste), futbalisti Banskobystrického kraja (získali prvenstvo) a mixvolejbalový tím Nitrianskeho kraja, ktorý ziskom striebra napodobil atlétov.

V domácom školskom športovom dianí sa po prvý raz objavila Národná cyklistická súťaž o „Pohár olympijského víťaza Antona Tkáča“.

V ankete o najlepšieho školského športovca získali prvenstvo strelec P. Okuliar zo Žiaru nad Hronom, plavkyňa M. Hrdinová z Piešťan a kolektív hádzanárov ŠG Košice.

Na medzinárodnej scéne potešilo najmä druhé miesto dievčat ŠG Trenčín v Pohári J. Humberta v Istambule, keď ich spolužiaci skončili na mieste tesne za medailovým umiestnením. Úspešná bola aj lyžiarska

výprava. Obe družstvá - chlapci zo ZŠ Jarná Poprad a dievčatá ZŠ D. Matejovie z Liptovského Hrádku - získali bronzové medaily. Menej sa darilo zjazdárom, keď chlapci z OŠG Banská Bystrica obsadili siedmu priečku a dievčatá zo ZŠ Čs.brigády z Lipovského Mikuláša skončili na desiatom mieste. Tak trochu sklamaním boli aj členovia basketbalovej výpravy v Brazílii - obe družstvá skončili na deviatom mieste (dievčatí Gym. Š. Moyzesa Ružomberok a chlapci Gym. Hubeného Bratislava).

TAK ŠLI ROKY

2003-04

Koncom novembra (29.11.2003) sa v Banskej Bystrici zišli delegáti V. snemu SAŠŠ, aby zhodnotili výsledky poldruharočného pôsobenia a určili smer ďalšej cesty najvýznamnejšej organizácie školského športu na Slovensku. Treba ešte dodať, že tak krátky interval medzi dvoma rokovaniami najvyššieho orgánu sa uplatnil po prvý raz v histórii SAŠŠ. Udialo sa to v zmysle stanov upravených na pamätnom IV. sneme v roku 2002.

Veľký organizátorský úspech zaznamenala SAŠŠ usporiadaním 28. EHŠP v Nitre v dňoch 20.-22. mája. V hodnotení krajín zvíťazilo Slovensko „A“ pred Slovenskom „B“ a Českou republikou.

Z ďalších významných podujatí treba spomenúť predovšetkým tie tradičné. V Spišskej Novej Vsi v dňoch 13.-15. mája napísala v poradí už ôsmu kapitolu Olympiáda školských pracovníkov a v Trnave zasa privítali najúspešnejších reprezentantov všetkých slovenských krajov na olympiáde detí a mládeže Kalokagatia 2004. Tá sa od predchádzajúcich líšila tým, že na nej vyvrcholilo Posolstvo Slovenskej mládeže olympijským Aténam ako súčasť „veľkého“ štafetového POSOLSTVA pod patronátom SOV. Súčasťou Kalokagatie bol po prvý raz vyhlásený „Memoriál Radky Charfreitagovej“.

V súťažiach ISF sme do kroniky zaregistrovali spršku medailí orientačných bežcov zo svetového šampionátu študentov v belgickom Butgenbachu (jedna strieborná a 3 bronzové), ale aj veľmi cenný bronz dievčenského volejbalového družstva ŠG Nitra, ktorí s chlapcami z OŠG Trenčín (11. miesto) veľmi húževnato bojovali v Lamace na Cypre.

V Miškolci nás reprezentovali hádzanárske tímy, z ktorých sa do osmičky najlepších prebojovali dievčatá ŠG Trenčín (chlapci ŠG Košice skončili na 10. mieste) a v Saarbruckene zasa stolní tenisti ŠG Košice a ŠG Nitra spolu s výbermi Slovenska. Práve slovenský výber chlapcov sa zo štyroch súťažíach slovenských tímov umiestnil najlepšie - na 5. miesto.

Orientační bežci a stolní tenisti absolvovali aj súťaž jednotlivcov. Zatiaľ čo chlapci a dievčatá na zelených stoloch sa výraznejšie nepresadili, „orientátori“ M. Krajčík (2x), R. Olhava, R. Szabo, D. Bednárová, M. Mazúr a D. Mihálová vybojovali pre slovenský školský šport neuveriteľných sedem strieborných a bronzových medailí. Šesťčlenná skupina SAŠŠ sa zúčastnila v Olympii slávnostného zapálenia olympijského ohňa. Toto podujatie ISF sa nieslo pod názvom „Školský šport sa stretne v Olympii“.

Významnou novinkou v živote a činnosti SAŠŠ bolo historicky prvé celoštátne vyhlásenie výsledkov ŠKOLY ROKA (X. ročník - za škol. rok 2002/03). Premiéra tejto nevšednej udalosti, ktoré významnou mierou ovplyvnila športovú aktivitu základných a stredných škôl na Slovensku bola v Bratislave (hotel Barónka - 26.

septembra 2003). Zúčastnil sa jej celý rad významných hostí, medzi ktorými nechýbal ani olympijský víťaz Anton Tkáč či predseda SOV František Chmelár.

V ankete o najlepšieho športovca roka zvíťazili P. Okuliar zo Žiaru nad Hronom (strelba) a plavec F. Lutz z Popradu. Z kolektívov prvenstvo putovalo do ZŠ Šmeralova Prešov.

Významným počínom SAŠŠ bolo jej aktívne zapojenie do projektu Európskej komisie, ktorá rok 2004 vyhlásila za „Rok výchovy a vzdelávania prostredníctvom športu“. Názov projektu SAŠŠ bol „Školský päťboj tolerance a fair play“. Bol súčasťou vzdelávacej časti známeho projektu Otvorená škola.

NENÁROČNÉ DISCIPLÍNY, JEDNODUCHÉ PRAVIDLÁ

Jedným z konkrétnych prostriedkov širokého zapojenia detí a mládeže do športovania sú na Slovensku už niekoľko rokov ŠKOLSKÉ DNI ŠPORTU. Skladajú sa z nenáročných súťažných cvičení s čo najjednoduchšími pravidlami. Práve to priťahuje chlapcov a dievčatá, ktorým na druhej strane ostych z prípadného nezvládnutia zložitejšieho pohybu najviac bráni skúšať to v „oficiálnych“ športoch. A tak sa v podmienkach najvýznamnejšej organizácie školského športu na Slovensku zrodila ponuka spĺňajúca aj tie najprísnejšie kritéria a požiadavky z oblasti ŠPORTU PRE VŠETKÝCH.

Prvý ročník ŠKOLSKÝCH DNÍ ŠPORTU sa uskutočnil už v školskom roku 1994/1995. Vyhlásené súťaže v úvodných ročníkoch boli takpovediac korešpondenčné - súťažilo sa totiž na diaľku a celoštátne poradie bolo spracované na základe písomných hlásení. Za ocenenie úsilia súťažiacich i organizátorov sa považovalo zverejnenie celkového poradia vo výsledkovej listine. Tým najlepším sa poslali diplomy za umiestenie a niekedy aj suveníry Slovenského olympijského výboru.

Už v školskom roku 1997/98 sa však začalo s organizovaním celoštátneho finále, na ktoré boli pozývaní tí najlepší na základe už spomínaného písomného hlásenia. V zozname organizátorov sa pravidelne striedali Trnava a Piešťany (v jednom prípade i Trenčín). Až v ostatných dvoch ročníkoch si

organizátorskú taktovku prevzali Banskobystričania.

Ako je už vyššie spomínané, takto ponúkané súťaže dávajú šancu športovo súťažiť aj tým menej talentovaným chlapcom a dievčatám - bez strachu a ostychu. Inými slovami - ponuka oslovuje aj tých, u ktorých sa doteraz pohyb a šport nestal súčasťou ich denného režimu. A to je najväčší prínos SAŠŠ- kárskych Školských dní športu. Tie sú však určené aj pre aktívnych športovcov, ktorí si dosiahnutými výkonmi upevňujú svoje sebavedomie, ale hlavne sú pre nich prostriedkom zvyšovania majstrovstva v športe, ktorý robia ako hlavný. Žonglovanie futbalovou loptou či kopanie 11-tok je napríklad vhodným tréningovým doplnkom futbalistov, skákanie cez krátke švihadlo zasa ocenia napríklad atléti, ale aj vyznávači ďalších športov. Program Školských dní športu je z celoštátneho pohľadu nemenný. To však neznamená, že v školách, obciach a mestách si ho nemôžu doplniť o ďalšie disciplíny.

Zdalo by sa, že ponúkané súťaže sú tak jednoduché, že ich možno absolvovať aj bez predchádzajúceho tréningu. Kto si to myslí, je - ako sa hovorí - na veľkom omyle. Aj v trojboji dosiahnutá stovka skokov či dotykov v rope skipingu alebo v abecede futbalistu si žiada zopár dní tréningu. A to nespomíname výkony v špičkovej úrovne dosahované v celoštátnych finále. Prekonanie desaťtisícovej hranice v trojboji vôbec nebol ojedinelý jav.

TAK ŠLI ROKY

2004-05

Najvýznamnejšou udalosťou prvého školského polroka bolo vyhodnotenie celoštátnej súťaže aktivity základných a stredných škôl v SR - ŠKOLA ROKA za školský rok 2003/2004. Organizačnú stránku si tentoraz na bedrá zobrala KR SAŠŠ v Trnave a za miesto slávnosti si vybrala trnavské divadlo Jána Palárika. V príjemnom a dôstojnom prostredí sa všetci účastníci tohto sviatku slovenského školského športu cítili veľmi príjemne. To len znásobilo celkový efekt podujatia, ktorého obľúbenosť rástla z roka na rok. Prvenstvá si odniesli ZŠ Ružomberok - Rybárpole, ZŠ Šmeralova Prešov, ŠG Košice a Gymnázium Pierree de Coubertina Piešťany.

V januári 2005 sa v Bratislave stretli na svojom rokovaní delegáti VI. snemu SAŠŠ, vo februári účastníci Zimnej kalokagatie na Spiši a o štyri mesiace neskôr (27.-28.mája) zasa reprezentanti krajov Slovenska na Olympiáde školských pracovníkov, ktorú spoločne pripravila trnavská KR SAŠŠ a piešťanská OR SAŠŠ na čele s Petrom Košťalom. Na sneme dominovali dve témy - financovanie školských športových súťaží a podpora centier voľného času pri riešení ich aktuálnych problémov. Učiteľská olympiáda najlepšie vyšla Nitrančanom, ktorí v celkovom hodnotení krajov zvíťazili pred Trenčínom a Košicami. V Belgicku sme získali dve prvenstvá zásluhou atlétov a družstva mixvolejbalu z Nitry, futbalisti z Prešova skončili druhí.

V ankete o najlepšieho športovca roka zvíťazili A. Hadimová z Dolného Smokovca (streľba) a atlétka I. Chudá. V družstvách sa najlepšie darilo hádzanárkam ZŠ Sadová Senica a volejbalistkám ŠG Nitra.

Mimoriadne bohatý bol medzinárodný program slovenských školských športov. V ponukách ISF si

najlepšie počínali lyžiari - bežci, ktorí vo Galivare vo Švédsku obsadili druhé (chlapci ZŠ Štrba) a piate miesto (dievčatá ZŠ Kamenec pod Vtáčnikom). Štandard si uhrali aj basketbalové družstvá. V Poľku vo Wroclavi boli dievčatá z Gymnázia Š. Moyzesa Ružomberok na šiestom a chlapci Gymnázia Hubeného Bratislave na ôsmom mieste.

Viac sa nečakalo ani od plavcov v Palma de Malorka, kde dievčatá ŠG Trenčín skončili šieste a chlapci ŠG Trnava na ôsmom mieste, ale ani od atlétov. Tí v Portugalsku skončili zhodne na šiestom mieste (chlapci ŠG Bratislava a dievčatá OA Považská Bystrica).

Veľkým sklamaním zo športového hľadiska bol výkon futbalistov SOU Žilinská z Ružomberka, ktorí skončili z 23 družstiev v dánskom Skaerbaeku na 18. mieste.

O čosi chudobnejšia bola slovenská účasť v individuálnych športoch. Vo Val d'Isere (Francúzsko) nás bez výraznejších úspechov reprezentovali lyžiari - zjazdári a v Španielsku zasa plavci. Z ich účinkovania nám najväčšiu radosť urobila Lívia Bizubová na 50m motýlik, ktorá si prvenstvo z rozplavby obhájila aj vo finále v osobnom rekorde. Bol to vynikajúci výkon tejto pretekárky, ktorá od samotného štartu bola stále na čelnej pozícii. Príjemným prekvapením bola aj strieborná medaila Petronely Turčanovej na 50 m prsia.

K doplneniu zahraničných aktivít treba dodať ešte účasť chlapcov zo ZŠ Jarná Poprad a dievčat zo ZŠ Štrba na pretekoch v Bavorsku v rámci recipročnej výmeny s Kalokagatiou. Obe družstvá obsadili strieborné umiestnenia. V medzinárodnej činnosti treba spomenúť ešte jednu významnú udalosť. SAŠŠ vyšla s iniciatívou zvolať stretnutie predstaviteľov školského športu z krajín Višegradskej štvorky.

POVEDALI...

Spomienky na rôzne udalosti v živote SAŠŠ sú stále živé. Veľmi milé bolo úvodné stretnutie s Tonkom

Javorkom na vstupnom volejbalom turnaji učiteľov štyroch krajov v Banskej Bystrici, neskôr aj u nás v Starej Ľubovni, ale tiež nádherné vyvrcholenie na medzinárodnom stretnutí športujúcich učiteľov v rakúskom Hollabrunne. Rád sa vraciam v spomienkach na olympiády školských zamestnancov. Neboli to len športové zápolenia, ale najmä stretávanie sa a nekonečné rozhovory. Stále vo mne pretrváva pevné odhodlanie pokračovať v systematickom zapájaní mládeže do pravidelných športových aktivít. Nie zbytočné žabomyšie vojny, kto má a kto nemá miesto v školskom športe.

František Solár, Stará Ľubovňa

V SAŠŠ pracujem viac ako desať rokov. Od samého začiatku som ju vnímal ako organizáciu telocvikármi rešpektovanú, ktorej autorita z roka na rok rástla. Najväčší zážitok som mal z Medzinárodných maj-

strovstiev ISF v cezpoľnom behu, ktoré sme organizovali v roku 2010 v Liptovskom Mikuláši. Len silná organizácia

dokáže zorganizovať také podujatie. A SAŠŠ takou bezpochyby je. Verím, že všetko sa vráti späť do normálnych kolají, pretože športovanie mladých je pre spoločnosť veľmi dôležité. Ťažko sa nájde subjekt, ktorý by dokázal to, čo SAŠŠ.

Roman Králik, L. Mikuláš

Všetci, ktorí sme prejavili záujem pozdvihnúť školský šport, museli sme vynaložiť veľké úsilie, aby sa proklamované ciele stali skutočnosťou. Spomínam si, že v tomto období sa nestalo, aby sa nenašiel organizátor okresného či krajského kola. Záujemcovia doslova lobovali, aby to boli práve oni, ktorým sa tejto pocty dostane. Spomínam si na veľa udalostí, ktoré vo mne zanechali nezmazateľnú stopu. Najväčší zážitok som si priniesol z gréckeho Igumenitsaa, kde som sa zúčastnil Európskych hier školských pracovníkov. Bola tam priam neskutočná atmosféra, ktorú sme dokázali vytvoriť my „mladíci“ a „penzisti“. Školský šport si zaslúži mimoriadnu pozornosť. SAŠŠ-ke želim, aby sa v nej realizovali oduševnení telocvikári a ďalší priaznivci športu, ktorí budú mať dostatok priestoru a prostriedkov na dosiahnutie svojich cieľov.

Milutín Černák, Brezno

Založenie SAŠŠ bolo pre mňa príjemným prekvapením. Mal som z toho dobrý pocit znásobený skutočnosťou, že som bol - ako sa hovorí - pri tom. Počas rokov, v ktorých som v našej organizácii pôsobil, som zažil toho nemálo. Najsilnejším zážitkom pre mňa bola účasť J. Roggeho na slávnostnom otvorení trnavskej Kalokagatie.

Želám SAŠŠ ďalšie úspechy pri rozvíjaní športu na školách, ale predovšetkým väčšie pochopenie a podporu štátnych orgánov.

Mikuláš Melay, Galanta

Všetci sme čakali zmenu pomerov v školskom športe - samozrejme k lepšiemu. A dočkali sme sa. Som rád, že som sa dostal do tohto prúdu nadšenia, v ktorom som prežil tie najplodnejšie roky v mojom živote. V SAŠŠ som prežil veľa príjemného, ale občas aj menej príjemného. SAŠŠ sa musí pokúsiť stať sa skutočnou stavovskou organizáciou učiteľov telesnej výchovy, trénerov a dobrovoľných pracovníkov v školskom športe.

Ferdinand Schlosser, Prešov

Zo začiatku som vôbec nevedela, čo to vlastne SAŠŠ je. Podvedome som však chcela byť jej súčasťou, pretože pre mňa SAŠŠ znamenala šport, pohyb, súťaženie. organizovanie, humor, dobrí ľudia... To všetko mi bolo veľmi blízke a bolo úplne prirodzené, že ma to k SAŠŠ ťahalo. Najväčším zážitkom bola pre mňa účasť na

POVEDALI...

svetovom šampionáte študentov vo volejbale v Chorvátskom Poreči. Bolo pre mňa úžasné vidieť to a byť toho súčasťou. Všetko, čo som tam videla a prežila, zostane v mojom srdci zakotvené do konca života!

Eva Murková, Banská Bystrica

Už na začiatku a potom po celý čas môjho pôsobenia v školskom športe a SAŠŠ som stretal zapálených ľudí v prospech spoločnej veci - „školský šport“. To ma naplňovalo optimizmom a energiou. Prežil som veľa v tejto organizácii, no najviac na mňa zapôsobili Medzinárodné školské majstrovstvá ISF vo florbale, ktoré sme organizovali v roku 2009 v Trenčíne. Bol som hrdý na úspech organizačného tímu. Ale takýchto podujatí bolo na Slovensku neúrekom. Aj preto, by som SAŠŠ-ke želal vrátiť postavenie, ktoré jej v histórii školského športu na Slovensku právom patrí.

Daniel Beníček, Trenčín

V živote človeka občas nastane chvíľa, kedy sa treba zamyslieť a bilancovať predchádzajúce obdobie. Ten čas dozrel práve teraz, keď oslavujeme 20 rokov existencie SAŠŠ.

Zvlášť si spomíname práve my, ktorí sme stáli pri zrode SAŠŠ, a počas uplynulých dvadsiatich rokov sme sa zúčastňovali na jej činnosti.

Spomíname na chvíle veselé, na radosti z úspechov, ale i na ťažšie okamihy, ktoré práca neraz prinášala. Za

dvadsať rokov svojej existencie SAŠŠ vchovala stovky športovcov a vystriedala sa v nej celá generácia. Poďakovanie patrí všetkým, ktorí statočnou a obetavou prácou vnášali pokoj a pracovnú pohodu do náročnej činnosti telocvikárov. Skláňame sa s úctou nad pedagogickým majstrovstvom tých, ktorí neváhali obetovať svoj voľný čas a odovzdávali svoje vedomosti, skúsenosti a zručnosti v športe mladej generácii.

Veríme, že systém SAŠŠ zachová svoju identitu, ktorá je prepracovaná, zabehnutá, usmerňujúca, motivačná a umožňuje stretávanie sa učiteľov telesnej výchovy v rámci Slovenska, čo je veľké pozitívum pre šport na Slovensku.

OR SAŠŠ Košice III.

Prvým dotykom so SAŠŠ sa stalo stretnutie so Štefanom Urbašikom (vtedy zástupcom riaditeľa Športového gymnázia v Banskej Bystrici), ktorý ma navštívil ako riaditeľa vtedy Krajského domu detí a mládeže (teraz JUNIOR CVČ) s návrhom na spoluprácu pri založení SAŠŠ v Banskej Bystrici. Toto stretnutie sa pre mňa stalo odrazovým mostíkom k 20 ročnej spolupráci medzi SAŠŠ a našim zariadením. Úlohu SAŠŠ v systéme školského športu považujem za nenahraditeľnú, a preto mojim úprimným želaním je prinavrátiť SAŠŠ-ke jej neodškriepiteľné miesto v rozvoji školského športu v prospech detí a mládeže, ochotných a oddaných telocvikárov, trénerov a hlavne športuchtivých žiakov.

Imrich Kováč, Banská Bystrica

K prvému kontaktu so SAŠŠ ma priviedla pozvánka na zasadnutie okresnej rady v jeseni 1994. Potešilo ma, že existuje organizácia, ktorá zastrešuje školský šport tak, aby súťaže mali zmysel, jasný cieľ a dobré výsledky. Ako pracovníčka Junior centra zodpovedná za šport som sa snažila o koordináciu športových súťaží stredoškolákov. Preto vznikla u nás netypická OR SAŠŠ pre stredné školy v meste. Bolo to v decembri 1996.

Ktorý okamih na mňa zapôsobil?

Mňa oslovila každá olympiáda školských pracovníkov. Bol to veľký sviatok úžasných ľudí, ktorí celý rok pripravovali deti a mládež na športové súťaže. Olympiáda tak bola často jediným formálnym ohodnotením ich práce. Rada si spomínam aj na medzinárodné súťaže ISF, či už vo funkcii trénerky, rozhodkyne, alebo vedúcej. Boli to nezabudnuteľné chvíle zvlášť vtedy, keď sa slovenská výprava dobre umiestnila. Želám SAŠŠ, aby dostala šancu vrátiť sa na vrchol svojich ambícií - rozdávať radosť zo športu na školách, motivovať deti a mládež nápaditými súťažami, ktoré SAŠŠ-ke nikdy nechýbali.

Marta Brúderová, Košice

TAK ŠLI ROKY

2005-06

Predovšetkým dve udalosti rezonovali v tomto školskom roku. Tou prvou bol VII. snem SAŠŠ v Bratislave, ktorého sa popri delegátoch zúčastnilo i viacero osobností slovenského spoločenského - najmä zo športu a olympizmu súvisiaceho - života. Slávnostné zhromaždenie sa konalo 4. februára 2006 v aule Domu športu.

Tou druhou udalosťou boli Medzinárodné školské majstrovstvá ISF v orientačnom behu. Treba hneď na začiatku povedať, že mimoriadne vydarené po športovej, ale aj spoločenskej stránke. Bola to jasná odpoveď na spôsob organizácie šampionátu ISF, ktorý sa pred štyrmi rokmi konal v Senci. Potvrdilo sa, že SAŠŠ je nielen dobrým organizátorom, ale aj dôveryhodným a spoľahlivým partnerom a skvelým hosťiteľom. Tieto vlastnosti nakoniec strhli k veľkému výkonu aj domácich nadšencov a vyznávačov športu tretieho tisícročia.

Radosť nám urobili aj samotní, pretekári najmä Branislav Iro svojou zlatou a Juraj Sokol bronzovou medailou.

Okrem týchto vrcholov v činnosti a živote SAŠŠ nemožno obísť ani ďalšie už tradičné podujatia. Tradičné nielen periodicitou usporadúvania, ale hlavne ich kvalitou a úspešnosťou. Pozorný čitateľ určite príde na to, že autori tejto publikácie majú na mysli jubilejnú desiatu Olympiádu školských pracovníkov v Spišskej Novej Vsi a Kalokagatiu 2006 v Trnave. Tá bola tentoraz niekoľkonásobne rekordná. Zúčastnil sa jej najvyšší počet účastníkov (2500), najviac zahraničných športovcov a počet súťažných športov bol osemnásť. Aj zastúpenie ukážkových športov bolo nadštandardné. V programe sa objavil Ja gent, bejzbal, tenis, pozemný

hokej, zápasnícka pasovačka a športový tanec. Nemožno však nespomenúť ani celoštátne vyhodnotenie Školy roka za rok 2004/2005. Tentoraz sa hosťiteľskej úlohy so skvelým výsledkom ujala KR SAŠŠ v Trenčíne. Organizátori na čele s Danielom Beničkom zvolili na vyhodnotenie príjemné prostredie Trenčianskych Teplíc. V ankete o najlepšieho školského športovca roka zvíťazili L. Jediný (strelba) a L. Bizubová (plávanie). Z kolektívov prvenstvo získali lyžiari ZŠ Štrba a basketbalistky Gymnázia Š. Moyzesa Ružomberok.

V medzinárodnej činnosti tento ročník nemožno zaradiť medzi tie najúspešnejšie. Veď ani jedno z hádzanárskych družstiev (chlapci ŠG Košice a dievčatá SOU SPŠ OA Partizánske) sa vo Francúzsku nedostali do osmičky najlepších, podobne ako volebalistky ŠG Nitra v Poreči (Chorvátsko). V poli porazených zostali aj cezpoľní bežci - chlapci a dievčatá OŠG Banská Bystrica, ako aj slovenské výbery. Česť slovenského školského športu zachraňovali stolní tenisti v Šanghaji. Národný výber dievčat skončil na treťom mieste a družstvo dievčat ŠG Nitra na šiestom, keď ich spolužiaci obsadili v konečnom hodnotení dvanástu priečku.

Radosť prišla až z Gymnaziády v Grécku. Zlaté medaily Alexandry Štukovej v behu na 400 m a Tomáša Ondrejka v skoku o žrdi boli príjemným záverom medzinárodného roka 2006. Obdivuhodný bol najmä výkon Tomáša, ktorý musel skákať s vypožičanou žrdou, pretože tá jeho „sa nezmestila do lietadla“.

Ku koncu školského roku bola pripravená nová riadiaca štruktúra SAŠŠ v návaznosti na nové územno-správne členenie SR.

SPOLOČNÝ CIEĽ? ŠPORTUJÚCE DETI!

Zmyslom pôsobenia SAŠŠ na slovenskej telovýchovnej scéne je získavanie detí a mládeže pre pravidelné športovanie a formovanie ich trvalého vzťahu k tejto činnosti. A to ruka v ruku s kultúrou, výchovou a vzdelávaním, ale aj pri využívaní všetkých dostupných a zmysluplných prostriedkov. Rozhodne k nim treba zaradiť pomerne širokú spoluprácu najvýznamnejšej organizácie školského športu na Slovensku so svojimi partnermi.

Prvá zmluva o vzájomnej spolupráci bola podpísaná krátko po založení SAŠŠ a podpísali ju za SZTK Štefan Gašparík a za SAŠŠ Ján Gabryš. Ten bol aj pri podpísaní Dohody o spolupráci medzi Olympijskou spoločnosťou Slovenska (Mária Mračnová) a SAŠŠ.

O niekoľko rokov neskôr (1998) bol ratifikovaný aj zmluvný vzťah medzi SAŠŠ a Ministerstvom školstva mládeže a športu SR. Našu organizáciu v ňom zastupoval vtedajší predseda Milan Rybanský.

Početnú skupinu partnerov SAŠŠ tvoria tie subjekty, s ktorými spolupráca rozvíja konkrétne športy či športové súťaže. Tie zvyčajne nesú aj názov podľa nášho partnera. Medzi najstaršie v tomto smere patrí populárna súťaž žiakov ZŠ v malom futbale pod názvom Jednota Futbal cup, kde hlavnými partnermi sú Jednota COOP Slovensko a Nadácia Jednota. O čosi mladšia je tiež súťaž v malom futbale najmladších žiakov - známy McDonald's cup. Len málokto si pamätá, že úvodný ročník spolupráce s touto známou firmou bola súťaž vo veľkom futbale žiakov ZŠ, ktorú v súčasnosti poznáme ako Ligu Majstrov.

Pre basketbalistov a basketbalistky nižších ročníkov ZŠ bol určený projekt Nestlé Basket cup.

Najaktuálnejším partnerským zväzkom je Orion Florbal cup, v ktorom je partnerom SAŠŠ spoločnosť

Nestlé Slovensko, súťaž vo florbale stredoškôľakov nesie názov Florbalplayer.sk.

V priebehu uplynulých dvadsiatich rokov SAŠŠ spolupracovala krátkodobu aj s ďalšími partnermi. Väčšinou skončil partnerský vzťah preto, lebo SAŠŠ nemohla akceptovať komerčné požiadavky partnerov, alebo opačne - partnerom nebolo príliš blízke naše chápanie obsahu projektu.

Takto sa „rozšypala“ spolupráca v organizovaní pretekov netradičných švédskych štafiet

(Pohár COCA COLY), či bežecká vytrvalostná súťaž pod názvom HĽADÁME NOVÉHO JOZEFA PLACHÉHO.

Svoj vklad s nezmazateľným prínosom však SAŠŠ v nich zanechala.

Z iného súdka bolo ukončenie spolupráce s firmou „Progress“ pri projekte NIKÉ PREMIER CUP s medzinárodným pokračovaním. Tu bolo treba akceptovať požiadavky medzinárodnej centrálky, ktorá v snahe zjednotiť prístupy zúčastnených krajín posunula súťaž do klubovej sféry.

V 20-ročnej histórii bolo nemálo podujatí, v ktorých bol organizačný prínos SAŠŠ neprehliadnuteľný - Dni športu, Beh olympijského dňa, Zdatné deti, Puma street soccer cup, Samsung running festival, Preteky športovej všestrannosti a mnohé ďalšie

Slovenská asociácia športu na školách považuje spoluprácu s partnermi za významný prínos k rozvoju školského športu. Súčasne však dbá, aby dohody boli vyvážené, výhodné pre obe strany a hlavne pre adresátov pôsobenia - športujúce deti.

TAK ŠLI ROKY

2006-07

Školský športový rok začal celoštátnym vyhodnotením Školy roka 2005-06. V sérii organizátorov krajských rád SAŠŠ sa dostala na rad Nitra. Svoju úlohu pod vedením Petra Dobrého zvládla veľmi dobre a potvrdila, že tomuto sviatku športu a olympizmu stojí za to venovať zvýšenú pozornosť.

O niekoľko dní po tomto podujatí - 17. novembra - sa v Bratislave uskutočnil VIII. snem SAŠŠ. Významnejší oproti predchádzajúcim rokom bol v tom, že sa na ňom volili nové orgány. Staronovým predsedom sa stal Anton Javorka. Predsedníctvo pokračovalo v ďalšom období v takmer rovnakom zložení ako predtým a ani v zložení revíznej komisie žiadne zmeny nenastali. Členmi predsedníctva sa okrem predsedu stali Ján Gabryš, Vladimír černušák, Peter Martinovský, Daniel Beníček, Peter Dobrý, Eva Murková, Jozef Daník, Jozef Uchal', Ferdinand Schlosser a Marta Dančíková. Najúspešnejšími športovcami roka sa stali atlétka L. Tvrdoňová zo Šurian a plavec M. Parnahaj z Košíc. Z kolektívov v ankete zvíťazili basketbalistky z Gymnázia Š. Moyzesa v Ružomberku.

Školských pracovníkov na ich olympiáde opäť privítala Spišská Nová Ves. V celkovom hodnotení krajov zvíťazil Prešov pred Košicami a Trenčínom.

V medzinárodnej činnosti sme znovu mohli konštatovať, že to bol na zahraničné cesty opäť bohatý rok. A čo je osobitne dôležité, rok mimoriadne úspešný. Po prvý raz v histórii SAŠŠ sa Slovensko mohlo hrdiť titulom ŠKOLSKÝ MAJSTER SVETA v kolektívnom športe. Stalo sa tak zásluhou basketbalistiek Gymnázia Štefana Moyzesa Ružomberok, ktoré toto historické víťazstvo dosiahli vo francúzskom Pau. V ich tieni tak trochu zostalo šieste miesto chlapcov z Gymnázia Hubeného v Bratislave.

Slušné umiestnenia dosiahli aj obe atletické školské družstvá, ktoré súťažili tiež vo Francúzsku (v Bordeaux) a skončili na piatom (dievčatá ŠG Nitra) a siedmom (chlapci ŠG Bratislava) mieste. Umístnenia slo-

venských výberov nespĺnili naše očakávania. Naopak, očakávania umiestnením do 6. miesta v Andore splnili lyžiari zo ZŠ M. Kolibiara Detvianska Huta a lyžiarky zo ZŠ Kamenec pod Vtáčnikom. V súťaži jednotlivcov naši bojovali bez výraznejšieho úspechu, podobne ako aj o mesiac neskôr naši zjazdári vo Francúzsku. V Maďarsku reprezentovali plavci ŠG Trnava (chlapci) a ŠG Trenčín (dievčatá) a v konkurencii zo družstiev z 8 krajín sa výraznejšie neumiestnili. V Českej republike bojovali po prvý raz v histórii ISF aj florbalisti. Dievčatá z Gymnázia Žilina obsadili v Brne skvelé 4. miesto a ich spolužiačky boli piate. Pre úplnosť - v Bavarsku v rámci recipročnej výmeny štartovali v lyžovaní chlapci zo ZŠ Štrba (3. miesto) a dievčatá ZŠ Detvianska Huta (4. miesto).

INFORMÁCIE Z PRVEJ RUKY

Významným pomocníkom pri organizovaní školských športových súťaží a iných ponúk SAŠŠ sa stali jej periodiká - vydávané v tlačenej a neskôr i v elektronickej podobe. Informačná, propagačná, metodická, vzdelávacia i motivačná funkcia sa v priebehu rokov ukázala ako nepostrádateľná. Prvé číslo (vtedy mesačníka) školského športu a olympizmu vyšlo v období príprava prvej olympiády detí a mládeže Kalokagatia pod názvom Atlanta. Jeho vydavatelia si pomenovanie tohto periodika zvolili podľa amerického mesta, v ktorom sa v roku 1996 mali uskutočniť (aj sa samozrejme uskutočnili) najbližšie HRY LETNEJ OLYMPIÁDY. Práve táto skutočnosť ich inšpirovala v nádeji, že v Atlante môžu v olympijskom zápelení štartovať aj športovci, v tom čase obliekajúci dres svojej školy. Vtedy zrejme nikto netušil, že Atlanta svojim dosahom prerastie rámec trnavského regiónu, v ktorom sa zrodila. Postupne zmenila nielen šat (prvé číslo bolo cyklostilované), ale hlavne obsah, ktorý bol v rozhodujúcej miere ovplyvnený kalokagatiou, starogréckou myšlienkou oživenou v slovenských podmienkach.

Potom prišiel nápad vtedajšieho predsedu SOV Vladimíra Černušáka spočívajúci v postupnej zmene názvu vydávaného časopisu v návaznosti na miesta konania Hier letnej olympiády. A tak Atlantu vystriedala Sydney 2000 a tú zasa Atény 2004. Nasledoval Peking 2008 a Londýn 2012.

Treba ešte dodať, že mostíkom, ktorý preklenul obdobie medzi regionálnym a celoštátnym dosahom Atlanty bol Spravodaj športovo technickej komisie SAŠŠ. Vychádzal takmer rok. Významným periodikom bol aj Bulletin SAŠŠ, ktorého prvé číslo vyšlo v roku 1992. Zo začiatku boli v ňom zverejňované rozhodujúce informácie a dokumenty, neskôr sa ustálil termínovo i

obsahovo. Spravidla vychádzal dvakrát ročne. Úvodné číslo každého roka obsahovalo celoročný program - súťažný kalendár a druhé sa sústreďovalo na prehľad výsledkov súťaží a bilancovanie ročného pôsobenia SAŠŠ. Počínajúc desiatym číslom Bulletinu SAŠŠ sa názov tohto periodika mení na Spravodaj.

S pokročením vedecko-technického rozvoja sa modernizuje aj informačná ponuka SAŠŠ - v roku 2006 uzrie svetlo sveta webová stránka, ktorá bola skúšobne v prevádzke už od školského roku 2001-2002. O dva roky neskôr prichádzajú elektronicky vydávané Aktuality školského športu a olympizmu.

SAŠŠ - ČLEN MEDZINÁRODNEJ ORGANIZÁCIE ŠKOLSKÉHO ŠPORTU - ISF

Školské DNI ŠPORTU na jar

Školské dni športu patria k tým ponukám SAŠŠ, ktorými sa líšime od väčšiny krajín Európy a ich organizácií školského športu. Jednoduchosť pravidiel, ale hlavne vyhlásených disciplín z nich vo viacerých regiónoch Slovenska urobila jedno z najobľúbenejších podujatí. Súťaže v kopaní 11-tok, v skákaní cez krátke švihadlo a žonglovaní futbalovou loptou, ale aj preteky vytrvalostných štafiet o Memoriál Márie Zavorskej sa rozbehli aj v prvých mesiacoch práve prebiehajúceho školského roka...

Vyhlasovateľ súťaží:

Partneri SAŠŠ:

TAK ŠLI ROKY

2007-08

Prvá časť školského roka 2007/2008 sa niesla v znamení príprav na celoštátnu konferenciu o vrcholovom športe pod názvom „Kam kráčaš slovenský vrcholový šport“? Podujatie vo Vysokých Tatrách sa konalo pod patronátom ministra školstva Jána Mikolaja. za spoluúčasti SOV pod záštitou Františka Chmelára. Konferencia inšpirovala aj nadšencov v SAŠŠ, ktorá následne listom predsedu Antona Javorku ministrovi školstva SR vyšli s iniciatívou, aby sa podobné rokovanie pripravilo aj k problematike školského športu.

Ešte pred touto konferenciou sa v Banskej Bystrici v daždivom počasí uskutočnil ďalší ročník Školských dní športu. Ich príprava a priebeh opäť potvrdil ich zmysluplnosť a popularitu. Zásluhu na tom mala aj výborná organizácia, ktorej sa skvele zhostil kolektív okolo Kataríny Bursovej (riaditeľka CVČ Junior) a „Čeny“ Murkovej.

Olympijský rok 2008 začal v SAŠŠ snemom, ktorý bol pripravený na 9. februára v Bratislave. Punc veľkého významu mu dodalo najmä prihlásenie sa do Posolstva slovenskej mládeže olympijskému Pekingu. To následne vyvrcholilo o niekoľko mesiacov na Kalokagatii 2008 v Trnave. Otvoril ju prezident SOV František Chmelár, ktorý z rúk priamych účastníkov detskej olympiády prevzal POSOLSTVO, ktoré bolo potom odovzdané slovenským olympionikom pri ich slávnostnom sľube do rúk prezidenta SR Ivana Gašparoviča.

Na Kalokagatiu 2008 sa viaže aj jedno dôležité rozhodnutie organizačného výboru, aby sa detská olympiáda pripravovala nie v dvojročných, ale štvorročných intervaloch. Z domácich podujatí pútať na seba pozornosť aj vyhlásenie výsledkov celoštátnej súťaže aktivity škôl Škola roka. Po prvý raz sa uskutočnilo na vidieku - v malebnej dedinke Horná Ždaňa. Kolektív okolo starostky Aleny Burgárovej a riaditeľa školy Mariana Majzlíka pripravili pre účastníkov tohto podujatia nezabudnuteľný zážitok.

Rok 2008 sa stal pre SAŠŠ významným aj jej spoluvyhlasovateľstvom dnes už všeobecne známych Olympijských festivalov detí a mládeže Slovenska. A to v spoločnosti takých partnerov akými boli MŠ SR, SOV, ZMOS a samosprávne kraje SR (SK8).

Aby olympijská mozaika bola úplná, treba spomenúť každoročne sa opakujúcu júnovú Olympiádu školských pracovníkov v Spišskej Novej Vsi.

V medzinárodných školských súťažiach ISF si medaily - bronzové - priniesli domov len slovenské stolnotenisové výbery. Chlapci ŠG Nitra a dievčatá z Gymnázia Hubeného Bratislava si však umiestnením v prvej desiatke družstiev zaslúžia absolutórium. Podobne si počínali aj lyžiari - bežci vo francúzskom Grenoble (dievčatá ZŠ Golianova B. Bystrica a chlapci ZŠ Hriňová), hádzanárske kolektívy v dánskom Ikast-

Brande (dievčatá Gymnázia P. Horova Michalovce a chlapci OA Považská Bystrica). Po prvýkrát nás na medzinárodnej úrovni reprezentovali aj bedmintonisti. Do španielskej Menorky odcestovali chlapci ZŠ Bernolákova Prešov a dievčatá z Gymnázia M. Hrebendu v Hnúšti.

Viac sa čakalo - vychádzajúc z tradície - od orientačných bežcov, ktorí v šiestich súťažných kategóriách ani v jednom prípade nesiahli na medailu. V hlavnom meste Škótska - Edinburgu - nás reprezentovali školské tímy z Gymnázia T. Akvinského v Košiciach (chlapci) a Gymnázia Tajovského z Banskej Bystrice (dievčatá). Príjemne neprekvapili ani cezpoľní bežci v Českej republike (chlapci a dievčatá ŠG Banská Bystrica). Doslova výbuchom však bolo umiestnenie volejbalových družstiev v talianskom Gagliari. Dievčatá zo ŠG Nitra skončili na sedemnástej priečke a chlapci z Gymnázia na Bilikovej v Bratislave dokonca až na osemnástej.

V recipročnej výmene s Nemeckom SAŠŠ vyslala do Nesselwangu chlapcov a dievčatá v bežeckom lyžovaní zo ZŠ s MŠ v Dolnom Kubíne. Dievčanský tím sa prebojoval do desiatky a chlapci si vybojovali miesto na stupni víťazov, keď skončili na výbornom treťom mieste.

TAK ŠLI ROKY

2008-09

Séria celoštátnych vyhodnotení ŠKOLY ROKA pokračovala ďalšou vidieckou kapitolou. Zástupcovia ocenených škôl a celý rad vzácných hostí, medzi ktorými nechýbal ani olympijský víťaz Ján Zachara či Veronika Vadovičová sa stretli pri vyhlásení výsledkov za školský rok 2007/08 tentoraz vo Svätom Petri. Malebná dedinka v okrese Komárno zarezoňovala vo vedomí a srdciach prítomných svojou úprimnosťou a nevýdanou srdečnosťou. Kolektív pedagógov zo Základnej školy s vyučovacím jazykom slovenským na čele s riaditeľkou Ingrid Záhorecovou a predstavitelia obce okolo starostu Jozefa Jobágyho sa pričínili o skvelú atmosféru, čo výraznou mierou prispelo, že sviatok slovenského školského športu odštartoval nový školský rok naozaj veľkolepo.

Neuveriteľným spôsobom sa to prejavilo v priebehu ďalších mesiacov, takže súťaže SAŠŠ-kárskeho kalendára, ale aj ďalšie podujatia prebiehali v pohode a bez závažných rušivých momentov.

Skvelú športovú a spoločenskú úroveň mali predovšetkým Medzinárodné školské majstrovstvá ISF vo florbale. Kolektív ľudí okolo Daniela Beníčka s podporou Mesta Trenčín a Trenčianskeho samosprávneho kraja pripravili pre našich i zahraničných účastníkov skvelé podmienky. V nich sa darilo nielen favoritom, ale spokojné boli aj ďalšie tímy, medzi nimi aj družstvá nominované SAŠŠ. V mimoriadne silnej konkurencii dosiahli svoje maximum chlapčenské tímy z Gymnázia v Žiline a DA v Trenčíne - striebro a bronz. Dievčenské družstvo zo ZŠ H. Gavloviča v Pruskom pridali bronzovú medailu.

Reprezentácie slovenského školského športu v ďalších športoch už neboli tak medailovo úspešné. Dokonca aj orientační bežci, na ktorých úspechy sme si už zvykli sa vrátili domov bez medaily. Najlepšie si počínal slovenský výber chlapcov, ktorí skončil na štvrtom mieste. V súťaži školských družstiev nás reprezentovali chlapci z Gymnázia Tajovského v B. Bystrici a Gymnázia T. Akvinského v Košiciach.

Sklamaním boli výkony futbalistov ŠG Košice v Turecku (Antalya) a najmä basketbalovej výpravy, ktoré sa v Istambule nedostali ani do prvej desiatky. Nepodarilo sa to nielen chlapcom z Gymnázia Hubeného Bratislava (24. miesto), ale ani dievčatám zo ŠG Košice, od ktorých sa čakalo ďaleko viac, ako bola ich konečná trinásta priečka.

S cieľom poďakovať Trenčanom za dobrú prácu v príprave svetového šampionátu vo florbale sa v meste Matúša Čáka uskutočnil aj IX. snemu SAŠŠ. Okrem časti hodnotiacej uplynulé obdobie a prijatia zámerov na obdobie ďalšie, rokovanie najvyššieho orgánu SAŠŠ zaujalo oceňovaním skupiny mimoriadne aktívnych organizátorov školských športových súťaží pôsobiach v SAŠŠ dlhé roky.

Olympiáda školských pracovníkov sa po rokoch uskutočnila v zmenenom systéme - formou celoštátnych finále v jednotlivých športoch a na rôznych miestach. V Spišskej Novej Vsi sa hral mixvolejbal, v Prievidzi tenis, v Košiciach stolný tenis, v Púchove nohejbal a napokon Piešťany privítali družstvá v malom futbale.

KAOKAGATIA

DRÓ

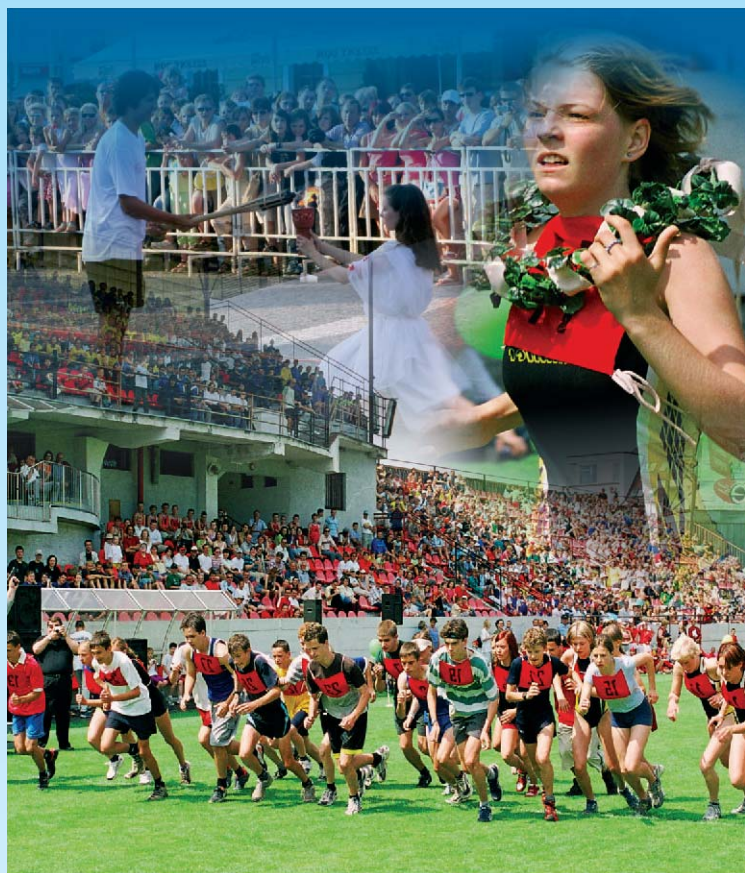
KALOKAGATIA - klenot najcennejší

Myšlienka oživenia starogréckej kalokagatie na Slovensku sa zrodila na začiatku 90-tych rokov v Trnave. O niekoľko mesiacov neskôr sa „pretavila“ do jednej zo svojich početných podôb - olympiády detí a mládeže. Tá prvá mala regionálny charakter a uskutočnila sa v dvoch termínoch - 31. mája 1991 pre žiakov základných škôl, 13. júna toho istého roka pre študentov stredných škôl.

Vydarené podujatie v Trnave „chytilo za srdce“ mnohých. A tak z iniciatívy organizačného výboru Kalokagatie a vtedajšej Olympijskej spoločnosti Slovenska, ale aj za podpory Ministerstva školstva a začínajúcej Slovenskej asociácie športu na školách, sa olympiáda detí a mládeže Kalokagatia 1992 uskutočnila ako celoslovenská (24.-27. júna), keď tri týždne predtým (29. mája) jej predchádzala okresná s charakterom „generálky“.

Úspech prvej celoslovenskej olympiády detí a mládeže inšpiroval jej tvorcov k pokračovaniu začatej tradície - pripravovať Kalokagatiu v dvojročných intervaloch, vždy v roku konania „veľkých“ Hier olympiády. Bolo to prvé z troch zásadných predsavzatí, ktoré sa začalo naplňovať v roku osláv storočnice vzniku Medzinárodného olympijského výboru. Kalokagatia 1994 sa uskutočnila 22.-25. júna ako jedno z desiatich podujatí na svete pod patronátom MOV. Aj to inšpirovalo kolektív pracovníkov Centra voľného času v Trnave pomenovať svoje zariadenie - na Kalokagatia-centrum (o rok neskôr Kalokagatia - centrum voľného času) v Trnave.

O ďalšie dva roky neskôr sa naplnilo druhé predsavzatie propagátorov myšlienok kalokagatie a po prvý raz sa detskej olympiády zúčastnili mladí športovci zo zahraničia. Udialo sa to v roku konania Hier olympiády v Atlante a v roku, kedy si celé olympijské hnutie pripomínalo 100 rokov od uskutočnenia prvých

novodobých olympijských hier v Aténach. Medzinárodnej premiéry sa zúčastnilo šesť krajín. S olympijským rokom je spojený aj vznik občianskeho združenia „Kalokagatia na Slovensku“, ktoré bolo na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky zaregistrované 6. februára 1996. Predsedom sa stal zakladateľ hnutia Anton Javorka.

Klenot najcennejší - KALOKAGATIA

Tretím splneným predsavzatím priateľov olympizmu bolo zorganizovanie zimnej časti Kalokagatie. So súhlasom jej zakladateľa sa uskutočnila v Spišskej

Novej Vsi (keď sa upustilo od pôvodného zámeru zorganizovať ju na Bezovci pri Piešťanoch). Jej úspešný priebeh spôsobil, že metropola Spiša sa natrvalo stala partnerom Trnavy. Zimná časť Kalokagatie 1998 (neskôr sa ujal termín Zimná Kalokagatia sa koná v nepárnych rokoch) prebiehala 18. - 20. Februára 1998. Záštitu nad ňou prebral predseda vlády Slovenskej republiky.

Rozhodnutie o konaní ZIMNEJ KALOKAGATIE na Spiši nebolo náhodné. Domáci organizátori nie raz potvrdili svoje organizačné schopnosti pri zabezpečovaní celoslovenských podujatí v oblasti školského športu. Svoju úlohu zohrali aj výborné podmienky pre zimné športy v tomto regióne. Zimná Kalokagatia mala síce centrum v Spišskej Novej Vsi, no špecifika zimných športov si vyžaduje zapojiť do organizovania takéhoto podujatia celý región. A tak mladých olympionikov sme mohli stretnúť aj v Kežmarku, na Mlynkoch - Bielych Vodách a ďalších miestach tohto krásneho kúta Slovenska. Program Zimnej Kalokagatie sa postupne obohacoval. Pôvodné tri športy - lyžovanie (bežecké a zjazdové), hokej a rýchlokorčuľovanie na krátke trate, postupne pribudli biatlon a snowboard. V duchu kalokagatie boli vyhlasované tiež kultúrne súťaže. V tom prvom ročníku to bola výtvarná a literárna súťaž „Múdrejšie - krajšie - vtipnejšie“.

Zimná Kalokagatia sa doteraz uskutočnila päťkrát - v rokoch 1998, 2001, 2003, 2005, 2007 a 2010.

KALOKAGATIA - klenot najcennejší

CITIUS • ALTIUS • FORTIUS
rýchlejšie vyššie silnejšie

Počas Kalokagatie 2006 s myšlienkou pripraviť „čosi“ podobné aj pre stredoškolákov prišiel predseda Trnavského samosprávneho kraja Tibor Mikuš. Jeho idea sa už o rok stala realitou v podobe mimoriadne úspešnej olympiády stredoškolákov SR GAUDEAMUS IGITUR. Uskutočnila sa v Trnave 24.-26. júna 2007. V trnavskom kraji jej predchádzala historicky I. Župná olympiáda, ktorú nasledovalo aj jej dvojča I. Župná paralympiáda. Obe sa doteraz organizujú každoročne. Pri organizovaní Gaudeamus Igitur sa začalo naplňovať pravidlo pripraviť tento sviatok stredoškolákov vždy v nepárnych rokoch. Jeho druhý diel vo veľkolepejšej podobe sa (zásluhou Trnavského samosprávneho kraja) skutočne uskutočnil v roku 2009, no už v predolympijskom roku 2011 došlo k neplánovanému prerušeniu tejto série. Známe okol-

nosti v slovenskom školskom športe, žiaľ, „otráveným šípom“ zasiahli aj tu.

Klenot najcennejší - KALOKAGATIA

Rok 1997 bol pre SAŠŠ významný aj tým, že sa po prvýkrát zrealizoval ďalší výnimočný projekt, ktorý nemá v európskych krajinách obdobu - I. olympiáda školských pracovníkov v Nitre. Prvým impulzom bolo pozvanie našich učiteľov - športovcov na Európske športové hry v belgickom Butgenbuchu. A keďže bolo treba najlepších nejakým spôsobom vybrať, zorganizovali sa kvalifikačné súťaže. Mali podobu slovenských

šampionátov školských pracovníkov, ktorých tradícia mala pokračovať aj v ďalších rokoch. Myšlienka samotnej olympiády však prišla vo februári 1996, kedy sa v Martine konalo celoštátne finále v halovom futbale. Martinčania sa predstavili nielen ako dobrí usporiadatelia, ale aj ako skvelí hostitelia. Atmosféra na záverečnom vyhodnotení bola vynikajúca, takže od nej bol už len krôčik k zamysleniu, aké by to mohlo byť parádne, keby sa takto sa takto stretli školskí pracovníci zo všetkých vyhlásených športov. A myšlienka učiteľskej olympiády bola na svete. Pretože v SAŠŠ nebolo od slov k činom ďaleko, s prípravou sa začalo ihneď. Jej výsledky sa prejavili v plnej paráde už o rok. Nitrianske podujatie bolo pripravené na vysokej úrovni. Škoda len, že úsilie širokého okruhu nadšencov pokazili neprístojnosti vo futbale. Ich riešenie plné emócií takmer zabrzdlili rozvíjanie zmysluplného projektu už v jeho začiatku. Našťastie sa tak nestalo a olympiáda školských pracovníkov žije dodnes. Z pôvodných troch športov sa program rozrástol na osem, v niektorých ročníkoch sa objavili aj kultúrne súťaže a najlepší v atletike, futbale a mixvolejbale nás pravidelne reprezentovali na Európskych hrách. Tie však z nepochopiteľných príčin zanikli. V roku 2010 na 13. ročníku našej olympiády však rezovala myšlienka, pokúsiť sa o nemožné - obnoviť zašlú slávu európskych podujatí na Slovensku.

KALOKAGATIA - klenot najcennejší

Kalokagatia sa stala pevnou súčasťou slovenského olympijského hnutia a s jeho podporou rezonovala aj v medzinárodnom olympijskom hnutí. Ako je už vyššie spomínané, významný pre Kalokagatiu bol rok 1994, kedy pri storočnici vzniku MOV bola zaradená medzi desať podujatí na svete pod patronátom MOV, v roku 2000 sa slávnostného otvorenia zúčastnil súčasný prezident MOV J. Rogge a v roku 2001 prijal účastníkov letnej i zimnej Kalokagatie v Lausanne J.A. Samaranch. Ocenením Kalokagatie je aj výročná trofej MOV za rok 2008, ktorú obdržal Anton Javorka.

Občianske združenie Kalokagatia na Slovensku je členom Slovenského olympijského výboru a spolu so SAŠŠ patrí k jeho najvýznamnejším partnerom v oblasti olympijskej výchovy. Potvrdzuje to aj dlhodobý „Program rozvoja olympijskej výchovy v podmienkach SAŠŠ“ v rámci ktorého sú viaceré projekty nielen známe a populárne, ale charakteristické predovšetkým svojou zmysluplnosťou. Takou ponukou je Veľký olympijský kvíz, Moja najkrajšia spomienka, Zo školských lavíc do reprezentácie, aktivity z oblasti fair play vrcholiace Školskou cenou fair play, ponuky z oblasti environmentálnej výchovy či z oblasti boja proti drogám a doping. Nepopierateľnou popularitou sa môžu pyšiť aj vyhlásované kultúrno - umelecké súťaže akými sú Výtvarná liga, súťaže vo voľnej literárnej tvorbe i z

oblasti environmentálnej, súťažné prehliadky školských časopisov a ďalšie.

Olympiády Kalokagatia (letná i zimná), ale aj Gaudemus Igitur sú zaradené do systému Olympijských festivalov detí a mládeže, ktoré sa každoročne uskutočňujú pod záštitou prezidenta SR Ivana Gašparoviča. V roku 20. výročia SAŠŠ odštartoval ich V. ročník.

TAK ŠLI ROKY

2009-10

Školský rok začal epizódou, ktorá - ako sa neskôr ukázalo - malo fatálne následky pre ďalšie pôsobenie SAŠŠ. Na zasadnutí predsedníctva, ktoré sa v prevažnej miere zameralo na prípravu nového školského roka, z ničoho - nič v bode rôzne vystúpila Božena G. s požiadavkou zvolať mimoriadny snem s jedným bodom programu - odvolať predsedu SAŠŠ. Relevantný dôvod pritom neuviedla. Toto jej „odporúčanie“ v mene ministerstva sa nedalo inak chápať, len ako neprípustné zasahovanie štátnej moci do demokraticky kreovaného občianskeho združenia a jeho orgánov. Prirodzený nesúhlas predsedníctva vyústil potom do nepochopiteľnej reakcie ministerstva, ktorú možno priam výstižne vyjadriť slovami Boženy G., že „SAŠŠ-ka bude kopáť šiestu ligu“.

Organizáciu vyhlásenia výsledkov Školy roka to ešte neovplyvnilo. V Smižanoch kolektív okolo starostu M. Kotradyho a D. Slivu privítal zástupcov najlepších škôl v piatich kategóriách za školský rok 2008/09. Celé podujatie prebiehalo v mimoriadne príjemnej atmosfére.

Udalosťou školského roka však boli Medzinárodné školské majstrovstvá ISF v cezpoľnom behu (19.-24.apríla 2010 v Liptovskom Mikuláši). Vedenie SAŠŠ spolu s nadšenými dobrovoľníkmi z Liptova okolo primátora Jána Blcháča, Jána Gabryša, Jozefa Daníka a Romana Králika pripravili podujatie, na ktoré jeho účastníci budú dlho spomínať. Škoda, že úsilie organizátorov sa neodrazilo aj v umiestnení našich krosárov. Za najlepšimi značne zaostali. Nepodarilo sa ani to, čo prihlášky avizovali - zdolať rekordnú hranicu v účasti. Podpísala sa pod to islandská sopka a následné rušenie leteckých spojov. Oveľa viac však desiatky organizátorov a stovky priamych aktérov sklamala (pomaly už tradičná) neúčast zástupcov Ministerstva školstva SR sa tomtom významnom podujatí.

Nedobrá atmosféra vo vzťahu ministerstvo - SAŠŠ sa preniesla do celého hnutia. Chaos v súťažiach, odcudzenie a zdeformovanie projektu školských športových

súťaží, nespokojnosť telocvikárov, vyúsťujúca do protestnej petície. Tá však bola prerušená po predchádzajúcich (zdalo sa, že úspešných) rokovaní vedenia SAŠŠ s MŠVVaŠ SR. Zostalo však len pri sľuboch. Dokonca ani taký významný projekt akým je celoštátna olympiáda stredoškôľakov v SR Gaudeamus igitur nenašiel na ministerstve podporu.

To všetko má na svedomí skupina, ktorej mená nie sú hodné, aby boli v tejto publikácii uvedené. Zapamätať si ich však treba, pretože navždy budú spojené s „dobrou temnou“, v slovenskom školskom športe.

Niečo sa však predsa len podarilo. Trinástu a úspešnú kapitolu napísala Olympiáda školských pracovníkov SR. V ťažkých podmienkach ju zorganizovali nadšenci v Trnave. Na slávnostnom otvorení dokonca odznel návrh, chopiť sa iniciatívy pri znovu obnovení Európskych hier školských pracovníkov.

Skutočnou bombou v mozaike úspechov bolo prvenstvo hádzanárov OA Považský Bystrica v Portugalsku na svetovom šampionáte ISF (19.-23.3.2010). Dievčatá z Gymnázia Pavla Horova v Michalovciach skončili na 11.mieste.

V Brne v dňoch 25.-31.3. prebiehali turnaje v stolnom tenise. Zo školských tímov sa viac darilo dievčatám ŠG Košice (6.miesto), keď chlapci ŠG Nitra boli len o jednu priečku horší. Slovenský výber chlapcov skončil na štvrtom a reprezentácia dievčat na siedmom mieste.

Do prvej šestice sa dostali aj družstvá v lyžovaní ISF (Taliansko - Trento 1.-6.3.). Slovenský školský šport reprezentovali chlapci zo ZŠ Jarná Poprad a dievčatá zo ZŠ Golianova Banská Bystrica. V jej tíme bola aj najlepšia v súťaži jednotlivcov Nikola Lapinová.

Školský rok 2009-2010 bol poznamenaný smutnou udalosťou - rozlúčili sme sa s bývalým predsedom SAŠŠ Jozefom Bartíkom. Česť jeho pamiatke.

Silový päťboj žiakov stredných škôl

TAK ŠLI ROKY

2010-11

Štart bol skutočne veľkolepý. Najskôr to bolo výborne zorganizované celoštátne vyhodnotenie súťaže aktivity základných a stredných škôl pod názvom ŠKOLA ROKA, ktoré po troch predchádzajúcich zostaveniach ma vidieku zakotvilo tentoraz v Žiari nad Hronom. Jeden z najvýznamnejších dní slovenského školského športu a programu SAŠŠ v tomto meste prebehol z iniciatívy súčasného predsedu SAŠŠ Mariana Majzlíka a pod „kuratelu“ kolektívu okolo primátora mesta Ivanom Černaja.

Druhým podujatím, ktoré priam rezonovalo v celom hnutí, bolo historicky prvé zasadnutie Exekutívy ISF na Slovensku. Bezosporu to možno považovať za obrovský prejav dôvery a ocenenie doterajšej práce organizácie školského športu na Slovensku. A práve toto konštatovanie sa tiahlo ako zlatá niť celým priebehom rokovania najvyššieho orgánu ISF v Piešťanoch.

Úspešný úvod školského roku vyznel optimisticky a vyústil do presvedčenia, že všetky problémy najmä vo vzťahu k štátnej správe v školstve sa vyriešia v prospech ďalšieho vývoja školského športu na Slovensku. S touto nádejou sa 20. novembra stretli aj delegáti XI. snemu SAŠŠ v Banskej Bystrici. V jej programe upútalo záverečné vystúpenie odchádzajúceho predsedu Antona Javorku, ale aj predvolebné prejavy kandidátov na nového predsedu SAŠŠ. Tým sa stal Marian Majzlík, ktorý vo voľbách zvíťazil nad svojim protikandidátom Romanom Králikom tým najtesnejším rozdielom - o jeden hlas.

Ďalšími členmi predsedníctva SAŠŠ sa stali Jaroslava

Argajová, Anton Javorka, Daniel Beníček, Peter Dobrý, Eva Murková, Jozef Daník, Jozef Uchal', Ferdinand Schlosser.

V úplne novom zložení začala pracovať revízna komisia - Eva Pavlíková, Alena Mišáková a Mária Vítková. V náročnom rokovaní snemu boli schválené aj nové Stanovy SAŠŠ.

Očakávania SAŠŠ-kárskeho hnutia sa však ani po sneme nenaplnili.

POVEDALI...

Bola to neuveriteľná náhoda, keď som pri vybavovaní pracovných záležitostí stretla v Ružomberku Jožka Daníka a jeho kolegov z Liptovského Mikuláša, ktorí čosi u nás zabezpečovali. Na otázku, prečo nás ako partnerov neoslovili, dostali sme stručnú odpoveď: „Organizuje to SAŠŠ-ka“. Ďalej som už nepočúvala. Len jedno viem určite, že som urobila dobre keď som sa nepýtala na jej priezvisko. Až neskôr som sa dozvedela, kto (alebo skôr čo) je Saška. Tešila som sa na chvíľu, kedy „táto pani“ bude aj u nás v Ružomberku.

Za moje 15 ročné obdobie práce v SAŠŠ-ke som prežila toho neskutočne veľa. Nemôžem vyzdvihnúť jednu udalosť alebo okamih, ktorá na mňa zapôsobila. Mala som toľko síl a entuziazmu, ale aj nápadov ako robiť veci lepšie, ako pritiahnuť do SAŠŠ všetky školy okresu, ako rok čo rok priniesť do našej činnosti nové formy, ako zakladať agendu, ako sa presadiť v kraji a na Slovensku.

Najtragickejšiu chvíľu odo mňa asi nechce počuť nikto. Ale ja ju poviem. Jednoznačne to bolo rozhodnutie organizovať školské športové súťaže priamo Ministerstvom školstva a odstavenie SAŠŠ na kolaj zabudnutia. S týmto sa nezmierime.

SAŠŠ, a teda aj nám v Ružomberku prajem kolosálny návrat sa do našich vždy s láskou organizovaných školských športových súťaží a všetkým, ktorí sa na postupnom vývoji a rozvoji SAŠŠ-ky podieľali, aby nestrácali nádej. Veď v SAŠŠ-ke sme boli všetci DOMA a DOMOV je pre všetkých tým najdôležitejším a prvoradým.

Katarína Bajtalová, Ružomberok

Pamätám sa veľmi dobre na ustanovujúci snem SAŠŠ a následne ustanovenie aj OR SAŠŠ v Michalovciach vo vtedajšom Dome detí a mládeže. Tam som bol zvolený za predsedu a po roku aj za predsedu krajskej rady vtedajšieho Východoslovenského kraja.

Stále mám v živej pamäti stretnutie s vynikajúcimi ľuďmi na podujatiach SAŠŠ, ktorých bolo nespočetné množstvo, ale aj Kalokagatiu či Zlatú medailu I. B. Zocha, ktoré ocenenie si nesmierne vážim.

Želám si - a vidím to ako jedínú správnu cestu - vrátiť SAŠŠ-ke to postavenie v oblasti školského športu, ktoré jej rozhodne za 20 ročnú činnosť patrí.

Jozef Uchal', Michalovce

Som už síce deväť rokov na dôchodku, ale ako telocvikár som vždy sledoval športové súťaže, ktoré usporiadala SAŠŠ. Ešte ako učiteľ na ZŠ som sa niekoľkých takýchto súťaží so svojimi žiakmi zúčastnil. Všetky boli na veľmi dobrej organizačnej úrovni. Bolo to zásluhou obetavých funkcionárov SAŠŠ od okresov cez kraje až po Slovensko. Tešilo ma, že zásluhou týchto ľudí bolo zapojených do súťaží tisíce žiakov a ich vedúcich. Radosť v očiach detí z víťazstva, ale i slzy sklamaní, to bol pre mňa ohromný citový zážitok. Som rád, že v tomto športovom dianí som bol aj ja jedným z tých koliesok, ktoré sa podieľali na takejto činnosti našich detí. O to viac som bol prekvapený, a to veľmi milo, že moju prácu s deťmi vedel oceniť aj niekto na vyššej úrovni, a tak v roku 2001 som bol vyznamenaný „Striebornou medailou Ivana Branislava Zocha“. Ak sa dnes dozvedám, že SAŠŠ už nie je hlavným gestorm školských športových súťaží, je mi to úprimne ľúto. Ľúto je mi hlavne tých obetavých pracovníkov SAŠŠ, ktorí tie športové súťaže organizovali, a verím, že mnohí z nich na svoju činnosť v SAŠŠ nezabudnú. Myslím, že dobre

POVEDALI...

fungujúce organizácie by sa nemali rušiť a mám obavy, že MŠ SR tú činnosť, ktorú robila SAŠŠ na takej vysokej úrovni, asi tak dobre nezvládne, lebo tých problémov MŠ SR je veľmi veľa. Škoda.

V. Lubelan, Ružomberok

Jedným z prvých vrcholných podujatí školského športu, ktorého som sa aktívne zúčastnil bola olympiáda detí a mládeže KALOKAGATIA. Jej organizovanie, priebeh a celková atmosféra ma tak chytili za srdce, že som sa už z kolotoča školských športových súťaží SAŠŠ dodnes „nevymotal“. Rád sa vraciam v spomienkach do minulosti, márne však hľadám tú najživšiu. Bolo ich totiž niekoľko desiatok - od organizovania slovenských školských šampionátov (najmä vo futbale) až po účasť na medzinárodných majstrovstvách ISF. K tomu všetkému treba prirátat stretnutia s množstvom vzácných ľudí. Veľmi som preto sklamaný súčasným ministerským prístupom k Slovenskej asociácii športu na školách. Veď jej projekt svojou komplexnosťou a bohatosťou patrí k špičkovým. Bol som aj na celoštátnej konferencii o školskom športe kde sa prijalo uznesenie o ďalšom postupe pri skvalitňovaní školského športu. Ak má byť toto vyššia kvalita, tak potom neviem...

Peter Martinovský, Skalica

Bol som pri tom, keď na pôde vtedajšieho Ministerstva školstva SR prvý raz zaznel názov novovznikajúcej organizácie - Slovenská asociácia športu na školách. Ako člen expertnej skupiny pre školskú telesnú výchovu ma ešte v roku 1990 oslovili

moji priatelia a kolegovia František Chmelár a Vlado Janček, aby som oficiálne predniesol prehlásenie skupiny zanietencov školského športu. Pamätám si, že v tejto skupine bol aj Janko Gábryš. Nevieť či z nás zakladajúcich členov je ešte veľa aktívne pracujúcich v orgánoch SAŠŠ, ale pravdepodobne patrím už k „bradatým“ pamätníkom starých čias. Pamätám si aj to, keď sme na sneme volili členov predsedníctva a prvý krát padlo meno Anton Javorka. On tam nebol prítomný, ale kolegovia z Trnavy hlasne proklamovali, že ho môžeme kludne poňať do kandidátky, že sa za neho zaručujú. História to potvrdila a neoľutovali sme.

Rozmýšľam o najsilnejšom zážitku. Všeobecne by sa dalo povedať, že každý úsmev šťastného dieťaťa na športovom podujatí, ktoré mi za 20 rokov prešlo rukami. Budem však trochu osobný. Za najsilnejší zážitok považujem preberanie Zlatej medaily Ivana Branislava Zocha, ktorú som dostal ako jeden z prvých. Toto ocenenie mám ako jediné stále na stene v mojej kancelárii. Veľmi si ho vážim.

SAŠŠ-ke želim veľa ďalších zanietencov, lebo nie inštitúcia, ale ľudia píšú históriu.

Jozef Pavlík, Poprad

Telovýchova a šport boli odjakživa postavené na dobrovoľných pracovníkoch. Vždy záležalo na tom, či sa v regióne nájdu ľudia, ktorí tejto činnosti budú venovať svoj čas, sily, schopnosti a často aj svoje prostriedky. Mal som šťastie na takýchto ľuďoch. Najväčšiu pozornosť sme venovali mládeži. Ak sa hovorí, že mládež je naša budúcnosť, tak to nie je žiadna fráza. Preto sme všetko úsilie venovali tomu, aby sme mládež dostávali do pohybu. Som rád, že SAŠŠ hneď po svojom vzniku, využívala nové možnosti, ale aj schopnosti pracovať na rozvoji športu najmladších. Želám SAŠŠ-ke veľa tvorivých síl a chuti do práce.

Štefan Urbašík, Banská Bystrica

ZÁVER

Vážený priateľ,

sme na konci pomyselného putovania históriou Slovenskej asociácie športu na školách - obdobím časovo nie príliš dlhým, ale nesporne bohatým na činnosť s neuveriteľným invenčným vkladom do galérie slovenského športu. Pozorný čitateľ a vyznávač faktov musí dôjsť k jednoznačnému záveru, že familiárne nazývaná SAŠŠ-ka sa v priebehu svojej dvadsaťročnice vyšplhala naozaj vysoko. Z pôvodnej a skromnej ambície organizátora a koordinátora školských športových súťaží sa prepracovala na plnohodnotnú, dalo by sa povedať „plnokrvnú“ organizáciu, ktorá sa pevne etablovala na slovenskej telovýchovnej scéne. Organizáciu rešpektovanú a všeobecne uznávanú doma i v zahraničí.

Dajme však slovo samotným faktom. Náš kalendár školských športových súťaží registroval viac ako tridsať najrôznejších ponúk. Boli medzi nimi športy klasické i netradičné, na Slovensku rozšírené i menej populárne, pohybové aktivity z učebných osnov, ale aj nad ich rámec. Oveľa dôležitejší než zoznam súťaží však bolo ich smerovanie. Práve tu sa uplatnil tvorivý prístup k ich realizácii, tak charakteristický pre početnú rodinu nadšencov nášho školského športu. A už sa dostávame k tomu, čím sa líši SAŠŠ-kársky systém od celého radu iných. Dominuje v ňom spájanie športu s kultúrou, vzdelávaním a výchovou v duchu kalokagatie a fair play. Konceptia školských olympiád na Slovensku - olympiáda detí a mládeže Kalokagatia, olympiáda stredoškolákov Gaudeamus Igitur či Olympiáda školských pracovníkov - nemá v Európe obdobu. A to nespomínam celý rad motivačných prvkov, z ktorých najvýznamnejšie sa výrazným spôsobom zapísali do vedomia a srdca priamych aktérov slovenského školského športu, ale aj širokej verejnosti. Prínos „Školy roka“, Školskej ceny fair play, oceňovanie medailou I. B. Zocha má svoju hodnotu a váhu. Silnú pozíciu si SAŠŠ vybudovala aj v zahraničí, kde nás medzinárodná organizácia školského športu ISF považuje za spoľahlivého a dôveryhodného partnera, čo potvrdzuje aj historicky prvé zasadnutie Exekutívy ISF na Slovensku, na jeseň 2010 v Piešťanoch. Už niekoľko rokov stojí SAŠŠ na čele rozvíjajúcej sa spolupráce organizácií školského športu krajín V4. Práve z našej iniciatívy sa zrodila myšlienka medzinárodnej ligy, ktorej pilotným projektom sa stalo historicky prvé medzištátne stretnutie školákov Slovenska a Česka vo florbale.

Položil si mi otázku, čo sa to vlastne v súčasnosti v školskom športe u nás deje. Prečo je SAŠŠ napriek dosiahnutým výsledkom z aktivít školského športu zrazu vynechaná. Musím Ti, vážený priateľ, veľmi úprimne odpovedať, že sám to dosť dobre nechápem. Ne pochopiteľný je pre mňa najmä postoj štátnej správy k

nášmu občianskemu združeniu. Stále o tom rozmýšľam. Skúsme na to spoločne nájsť odpoveď.

Sám uvádzaš, že výsledky, ktoré SAŠŠ za dve desaťročia dosiahla sú neodškriepiteľné. Súhlasím s tým a dodávam, že napriek tejto skutočnosti to bola práve naša organizácia, ktorá po celoštátnej konferencii o vrcholovom športe iniciovala zvolanie podobného podujatia k riešeniu otázok ďalšieho rozvoja školského športu. V tomto zmysle som napísal aj list vtedajšiemu ministrovi školstva Jánovi Mikolajovi.

Konferencia k tejto problematike sa skutočne uskutočnila a v zmysle jej záverov sme okamžite pripravili návrh konkrétneho postupu, smerujúceho k výraznému zvýšeniu počtu športujúcich detí, rozšíreniu výkonnostnej základne rozvíjajúcej ich športové majstrovstvo. A to ruka v ruke v úzkom prepojení na kultúru, výchovu a vzdelávanie. Materiál sme poslali nielen k ďalšej diskusii do okresov, ale aj vtedajšiemu vedeniu sekcie športu. Žiaľ, to sa vôbec neunúvalo reagovať na našu iniciatívu. Naopak, svetlo sveta uzrela iná „konceptia“, koncepcia vyvolávajúca chaos, poznačená neuveriteľným diletantstvom.

V tejto súvislosti, milý priateľ, sa stotožňujem s Tebou, že privlastnenie si duchovného vlastníctva kohosi iného je nemorálne. A projekt školských športových súťaží je nepopierateľne majetkom SAŠŠ, ktorý sme roky spoločne budovali. A čo je najsmutnejšie, tento projekt bol zdeformovaný vytrhnutím školských športových súťaží z celého komplexu, v ktorom, ako spomíname vyššie, sa spája šport s kultúrou, vzdelávaním a výchovou v duchu fair play, ale aj s bojom proti drogám, doping, hrubosti, násiliu a intolerancii.

A to nespomínam, že tieto kroky absolútne nerešpektujú súčasnú ekonomickú situáciu na Slovensku a pohrdajú stovkami dobrovoľníkov, ktorí predstavujú „zlatý poklad“, slovenského školského športu. Obávaš sa z nenahraditeľných škôd, zo straty ilúzií a nadšenia vyúsťujúceho do súčasnej rezignácie desiatok telocvikárov. Pevne verím, že Tvoje obavy sa nenaplnia.

Pretože náš dialóg, vážený priateľ, je priestorom limitovaný, mali by sme sa dopracovať k zmysluplnému záveru. Dajme bokom všetky právne, ale aj morálne aspekty súčasnej situácie, odosobnime sa od (podľa mňa) neodborných zásahov a položme si zásadnú otázku: Posunula nás súčasná „rekonštrukcia“ školského športu čo len o centimeter dopredu? Ak nie, aký zmysel to všetko malo? Hľadajme pravú príčinu! Veriac pritom, že zdravý rozum musí zvíťaziť nad hlúposťou a aroganciou, že „román o nadšení v SAŠŠ“ bude mať svoje pokračovanie.

Spozdravom

Anton Javorka

FOTOGALÉRIA

FOTOGALÉRIA

FOTOGALÉRIA

PUBLIKÁCIA BOLA VYDANÁ S FINANČNOU PODPOROU:

Nestlé

**FLORBAL
CUP**

